

SLOVENEK

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnishtvu:
za celo leto naprej K 22-40
za pol leta " " 11-20
za četrt leta " " 5-60
za en mesec " " 1-90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petilvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja vsak dan, izvemžli nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 14 strani.

Naš združni napredek.

»Narodni Gospodar« poroča sledeče zanimive številke: V Avstriji je bilo koncem leta 1907 približno kakšnih 7850 kmetijskih zadrug. Od teh jih je bila pretežna večina organizovanih v različnih zvezah, katerih je bilo vsega skupaj 30. Med njimi je bilo 23 zvez z 5694 zadrugami združenih v »Splošni Zvezi kmetijskih zadrug na Dunaju«, dočim se ji 7 zvez z 2170 zadrugami dozda še ni pridružilo. Po narodnosti je bilo 3277 kmetijskih zadrug nemških, 2166 čeških, 822 poljskih, 563 slovenskih, 495 italijanskih, 206 hrvaških, 176 maloruskih 128 rumunskih in 18 srbskih. Med zvezami, ki so se pridružile »Splošni Zvezi na Dunaju«, zavzema naša ljubljanska prav odlično mesto. Da, v mnogih ozirih je celo prva, kakor kaže statistika, ki jo je pred kratkim izdala »Splošna Zveza«. Na to smemo biti opravičeno ponosni, in to tem bolj, ker deluje ljubljanska zveza še-le 9. leto, dočim so druge zveze bile že mnogo prej ustanovljene. Po številu včlanjenih zadrug zavzema med zvezami, pridruženimi »Splošni Zvezi«, prvo mesto Ustredni Jednota čeških gospodárských společenstev v království Českém v Pragi z 1419 zadrugami, potem slede: osrednja zveza nemških kmetijskih zadrug na Češkem v Pragi z 706, nižjeavstrijski združna osrednja blagajna z 703 in na četrtem mestu Združna Zveza v Ljubljani s 433 zadrugami (sedaj okoli 500), dalje osrednja zveza nemških kmetijskih zadrug na Moravskem in v Šleziji v Brnu s 326 zadrugami, pri celjski zvezi je bilo včlanjenih 200, goriški 32 in pri Združnem Savezu v Splitu 61 zadrug.

Hranilnic in posojilnic je štela največ osrednja jednota češka v Pragi, pri kateri jih je bilo koncem leta 1907. včlanjenih 1146, potem osrednja zveza češko-nemška z 582 posojilnicami itd. in na osmem mestu stoji ljubljanska zveza z 259 hranilnicami in posojilnicami (rajfajzovke in mešanega sistema). Celjska Zveza jih je štela 153, goriška 23 in združni savez v Splitu 51.

Če pa upoštevamo število združnikov pri kreditnih zadrugah, zavzema Za-

družna Zveza v Ljubljani med drugimi zvezami že 4. mesto. Prekašajo jo v tem oziru le 3 zveze, namreč osrednja jednota v Pragi, katere denarne zadruge so štete koncem leta 1906. 90.783 članov, osrednja zveza nemških kmetijskih zadrug v Pragi z 59.036 člani in nižjeavstrijska osrednja združna blagajna z 56.186 združniki, na kar sledi takoj ljubljanska, pri kateri je število vseh združnikov pri denarnih zadrugah koncem leta 1906. znašalo 53.069.

Moč vsake zadruge se kaže pred vsem v njenem lastnem premoženju, zlasti v deležih in rezervnih zakladih. Ravno v tem oziru pa so bile Združni Zvezi ljubljanski pridružene denarne zadruge koncem leta 1906. prve v celi Avstriji.

Vsota deležev pri vseh kreditnih zadrugah Združne Zveze ljubljanske je namreč leta 1906. znašala že 1.894.999 K, dočim so znašali deleži n. pr. kreditnih zadrug, včlanjenih v osrednji jednoti češki v Pragi — ki je imela več nego petkrat toliko takih zadrug — le 1.052.614 K, pri nemško-češki 996.891 K, pri nižjeavstrijski osrednji blagajni 746.118 K itd.

Glede rezervnih zakladov je prekosila koncem leta 1906. Združno Zvezo edino le nižjeavstrijska združna osrednja blagajna, katere članice so imele 1.154.090 K rezervnih zakladov, dočim so znašali rezervni fond kreditnih zadrug ljubljanske Zveze 1.034.354 K, osrednje jednote češke 510.641 K itd. Vpoštevati pa moramo, da delujejo nižjeavstrijske rajfajzovke že od leta 1888., dočim so se prve kreditne zadruge ljubljanske zveze ustanovile šele l. 1894. Pričakovati smemo torej, da bomo tudi v tem pogledu kmalu prvi med avstrijskimi zvezami.

Hranilne vloge vseh kreditnih zadrug ljubljanske zveze so znašale koncem leta 1906 48.362.833 K. V tem pogledu sta jo nadkriljevali samo nemško-češka zveza, pri kateri denarnih zadrugah je bilo tega leta naloženih 63.523.180 K, in pa nižjeavstrijska osrednja blagajna, koje članice so imele hranilnih vlog 57.530.870 K.

Stanje posojil je bilo leta 1906. največje pri kreditnih zadrugah nemško-češke zveze, namreč 50.622.442 K, potem osred. jednote češke v Pragi z 38.747.915 kronami, in na tretjem mestu stoji ljubljanska Združna Zveza, katere kreditne zadruge so imele razposojenega denarja 37.014.414 K.

Skupni denarni promet kreditnih zadrug je bil zopet pri ljubljanski Zvezi največji med vsemi zvezami. Njene denarne zadruge so imele namreč leta 1906. denarnega prometa 130.051.957 K, nato sledi osrednja jednota češka v Pragi z 116 milijoni 72.863 kronami prometa svojih kreditnih zadrug, potem nemško-češka z 108 milijoni 92.000 kronami in nižjeavstrijska osrednja blagajna z 81.845.042 K skupnega denarnega prometa.

Tudi čistega dobička so leta 1906. napravile največ kreditne zadruge ljubljanske Zveze v vsej Avstriji, namreč 278.184 kron; za njo pridejo osrednja jednota češka, katere denarne zadruge so imele čistega dobička 187.426 K, nižjeavstrijska osrednja blagajna z 152.894 K, nemško-češka zveza z 119.445 K in osrednja blagajna nemških tirolskih rajfajzovk z 116.258 K. Kreditne zadruge vseh drugih zvez so imele skupnega čistega dobička pod 100.000 K. Da so se ravno pri kreditnih zadrugah Združne Zveze ljubljanske dosegli tako lepi uspehi, prihaja od tod, ker se vse delo po hranilnicah in posojilnicah opravlja skoro izključno brezplačno.

Te same na sebi suboparne številke nam kažejo, da je naše združništvo postavljeno na zdravo, solidno podlago, na kateri bo lahko z uspehom nadaljevalo svoje započeto delo za gospodarsko in socialno povzdigo našega ljudstva. Obenem je s tem podan dokaz, kaj se dá tudi v kratkem času doseči s trdno organizacijo in dobro disciplino, če tudi so sredstva majhna.

Finančni minister Korytowski na vojni poti zoper kranjsko deželo.

Ne vemo, kaj je gospodu Korytowskemu šinilo v glavo, a toliko vemo, da je začel naenkrat na celi črti nagajati kranjski deželi.

Najprej je hotel po suhi udarjenim kmetom snesti velik del državne podpore. Po njegovih krivdi je bila najprej za Kranjsko odmenjena le mrvica 200.000 K, in le po odločnem pritisku poslancev S. L. S. je bil ta vitez prisiljen, odkazati še nadaljnjih 300.000 K za trenutno pomoč našim kmetom.

Takoj na to je prišel drugi udarec finančnega ministra zoper našo deželo. Zavrgel je prošnjo, da naj se vračilo potresnih posojil odloži do leta 1912, četudi je bil prvotno **obljubil**, da bo to odgoditev dovolil. Tako je snedel svojo dano besedo, po potresu prizadetim posestnikom pa prepotrebni odmor. Vsaj tako misli ekselencia.

S tem še ni zadosti. Prišel je tretji udarec. Deželni odbor je sklenil predlagati deželnemu zboru, da dežela prevzame 30 odstotkov stroškov za zgradbo novega taceskega mostu čez Savo, če država prevzame 50 odstotkov teh stroškov. To je sporočil deželni odbor osrednji vladi. Minister za javna dela, dr. Gessmann, v čigar področje spada ta stvar, je sklenil želji deželnega odbora ugoditi in je odločil 50odstotno podporo. Pa ta določba je — kakor v vseh slučajih, ko se gre za državne prispevke — odvisna bila od pritrditve finančnega ministra. In kaj je naredil Korytowski? Črtal je kar 20 odstotkov in dovolil samo 30 odstotkov državnega prispevka! To postopanje viteza Korytowskega je naravnost nečuvno! Država je primorana dati 50odstotni prispevek za zgradbo mostu, ki je za vojaštvo največjega pomena. Za to se bo že preskrbelo! Moti se ta vitez zela, če si domišljuje, da bo njegova obveljala. **Obračunalo se bo ž njim temeljito**, to naj vzame na znanje.

Ministrskega predsednika barona Becka pa pozivljamo, da naj svojega finančnega ministra kurira bolestne antipatije zoper našo deželo ali pa naj si poišče drugega finančnega ministra. Tacega naravnost sovražnega vedenja resortnega ministra zoper našo deželo poslanci S. L. S. ne bodo več gledali, to povemo na ves glas. In zgoraj navedene umazanosti viteza Korytowskega se morajo popraviti, in sicer hitro popraviti. — In popravile se bodo!

Politiški pregled in razgled.

(Iz dogodkov zadnjih dni.)

Kar se tiče Nemčije, tvori njeno naprotstvo v Anglijo in Francijo še vedno osredje svetovni politiki. Vzlic ententi z Anglijo in Francijo, stoji oficielna Rusija pri tem konfliktu pri strani — vsaj zadnji čas. Obisk Edvarda VIII. v Kronbergu pri nemškem cesarju položaja ni izboljšal, dasi

LISTER.

Trubar in Luter.

O nobenem slovenskem pisatelju starejše dobe se med Slovenci do sedaj še ni pisalo toliko, kakor o Trubarju in o slovenskih protestantih; a čeprav je literatura o njem in o njegovih sovrstnikih zlasti o priliki različnih stoletnic močno narastla, je vendar vprašanje o njegovem pomenu za razvoj slovenskega slovstva in slovenske kulture še vedno nerešeno, ker so dela sama in kritike in polemike o njih pisane večinoma z jednostranskega jezikovnega ali pa še manj objektivnega, današnjega političnega stališča.

Da je štiristoletnica Trubarjeva rodila lepo število novih slavospevov nanj, ni čudno; ravno tako je naravno, da vsak panegirik rad pretirava in iz popolnoma indiferentnih in brezpomembnih dejanj napravlja nesmrtno zasluge; to je sicer oprostljivo, ker noben izobraženec ne jemlje slavospevov za golo zgodovinsko resnico, a vendar ni prav, ker manj izobražen svet le prerad verjame vsemu, kar bere črno na belem. Do cela neodpustno pa je, še toli ljubljenu oboževancu, da devati zasluge, ki nimajo nobene dejanske podlage.

Takih zaslug uživajo slovenski protestantje sploh in Trubar še posebej precej lepo število, a ker se v ozkem okviru podlistka ni mogoče spuščati v podrobnosti, zato si oglejmo nekoliko natančneje le sledeče trditve: da je Trubar oče slovenske književnosti, da je on začetnik in ustanovitelj slovenske narodne kulture, in da je pisal iz rodoljublja.

Kdo je književnik? Koga imenujemo slovenskega književnika? Da moremo ta pojem očrtati in določiti kolikor mogoče natančno in jasno, si moramo predočiti, kaj je slovstvo. Vsak srednješolec ve ali vsaj moral bi vedeti, da ima pojem slovstvo dva pomena, ožji in širji. Slovstvo v ožjem pomenu besede obsega vsa v jednem ali drugem jeziku pisana dela, ki so odsev in odmev narodovega duha in njegovega življenja, bodisi, da je pesnik ali pisatelj dal narodovemu čuvstvu le najlepši izraz (narodna pesem), ali pa da je svoja lastna čustva narodovemu mišljenju tako tesno prisvojeval, da jih je narod vsprejel za svoja (umetno pesništvo). Za narodno kulturo pa ni toliko merodajna pesem kakor znanost, zato prištevamo narodnemu slovstvu v nekoliko razširjenem pomenu tudi znanstvena dela, akoravno prav za prav po krivici, ker je znanost občeloveška, mednarodna, in ima z narodno kulturo opraviti le toliko, kolikor se tudi narodovo mišljenje izpreminja po vplivu

znanosti. Slovstvo v najširšem pomenu besede pa obsega vse v narodovem jeziku pisane spomenike. Ravno ta zadnji pojem pojma slovstva pa je vzrok nebrojnim nedostatkom in zmešnjavam, ker je presplošen; ako se oziramo nanj dosledno, potem moramo imenovati slovenske slovstvenike vse, ki pišejo pisma, fakture, notice itd. v slovenskem jeziku in najplodovitejši slovenski slovstvenik bi bil skoro gotovo oni slovenski advokat ali notar, ki ima največjo in najbolj obiskovano pisarno. Zato se vsi literarni zgodovinarji omejujejo le na slovstvo v ožjem pomenu besede, če začnemo enkrat ločevati ožji pojem slovstva od širjega jezikovnih spomenikov. To razločevanje se bo zdelo mogoče marsikomu čudno in težko umevno, ker je jezik tesno spojen s slovstvom; ta zveza pa ni nič tesnejša kakor sta združena n. pr. čas in prostor v pojmu gibanja; kdor razločuje lahko jedno, bo tudi drugo.

Po tej razdelitvi pa Trubarjevih del ne moremo prištevati slovstvu, ampak le jezikovnim spomenikom, ker njegova dela niso bila niti izraz mišljenja celokupnega naroda, niti znatnega dela njegovega. Oni ljudje, ki so se na Slovenskem ogrevali za novo vero, niso bili v prvi vrsti Slovenci, ampak tuji nemški plemiški živelj v naših deželah in majhno število domačinov, ki so sicer znali slovenski, a v svojem miš-

ljenju so bili že tako navzeti nemškega duha, da se jih da lažje prištevati Nemcem kakor Slovencem. Saj je vse rojeno slovensko izobraženstvo do najnovejšega časa govorilo, pisalo, mislilo in čutilo nemški, koliko bolj pa še takrat! (Pravijo, da tudi danes baje ni dosti drugače.) Med jezikovnimi spomeniki pa zavzema Trubar mogoče prvo mesto glede obsega svojih spisov, a časovno on ni prvi, ker so pisali v slovenskem jeziku že drugi pred njim; brižinski spomeniki in še bolj njihov postanek nam jasno kažejo, kdo je najprej začel pisati v slovensščini. Če je torej Kopitar trdil, da je Trubar prvi pisal slovenski, si njegovih besedi ne moremo tolmачiti drugače, kakor da jih je zapisal, predno so mu bili znani starejši jezikovni spomeniki slovenski ali pa, da je mislil pred vsem na novo slovensščino. Zasluga pa, da je Trubar pisal prvi v »novi« slovensščini, stoji na zelo rahlih in občutnih tleh, ker je težko reči, kje se nehava stara in kje se začneja nova slovensščina, ker je vsak jezik živ organizem, ki se razvija stalno in nepretrgoma.

Mogoče mi bode kdo ugovarjal in rekel, da je Trubar vsaj na ta način oče slovenske književnosti, ker je njegov vzgled mogočno vplival na druge, da je torej Trubar če ne začetnik, pa vsaj tako krepak pospešitelj slovenskega slovstva, da ga lahko imenujemo naravnost začetnika, ker

Idrijske novice.

i Napredna pamet je čudna. Trikrat je dobilo mestno županstvo od deželnega odbora prepoved predzidati čitalnico, natančno je določil deželni odbor, kaj jim dovoljuje izvršiti, zabavljali so v »Slov. Narodu« nad deželnim odborom ter mu napovedali boj, — sedaj pa se izgovarjajo, da so bili prepričani, da delajo popolnoma v smislu sklepa deželnega odbora, ako delajo ravno nasprotno! Kje tak je še med nami, kakor idrijski naprednjak? Škoduje pa nam ravnanje liberalcev prav nič ne, širni svet bo končno morda vendarle spoznal napredno brezobzirnost, vsled katere je že marsikdo trpel škodo, poniževanje, sramoto. »Iti pa mora!« Te krilate besede je izgovoril liberalen mogočnjak, in niso mirovali, dokler ni neljuba jim oseba šla, ko so jo pripravili ob kruh in vse. »Zidali pa bomo!« je bil sedaj klic. Tudi tega hote udeležiti, naj stane, kar hoče. 200 davkoplačevalcev je v par dneh s podpisom izjavilo, da je proti temu, da bi se zopet popopolnoma brez potrebe obremenjevalo občino, — liberalci še vedno govoré o velikanski večini, ki zahteva občinsko gostilno, čitalnico in podobno. Da dosežejo svoj namen, niso izbirčni. Ako naposled zvrčajo liberalci vso krivdo na dr. Šusteršiča, se ne čudimo prav nič, čeprav se je še maja meseca v »Slov. Narodu« najbrže isti dopisnik norčeval iz dr. Šusteršiča, ker je šel v Lurd. Idrijski naprednjaki so moštri prve vrste v ustrahovanju, tudi laži ne zamerjujejo, v zavijanju pa ne najdejo para. Kdor nima železne vztrajnosti, naj se ž njimi nikakor ne spušča v boj!

i Zadovoljni niso bili nič kaj liberalci, ko je deželni odbor odredil, da se vrši občinska seja v četrtek ob dveh popoldne. Izprva je bilo, kakor so pravili, določeno, da bo seja ob 10. uri dopoldne, a da je županstvo prosilo, naj bi bila seja ob 6. uri zvečer, češ, da je ta ura primernejša za uradnike in delavce. Nesreča je pa hotela, da je napredni dopisnik v »Slov. Narodu« podal pojasnilo, zakaj bi radi imeli sejo, ko se bo mračilo. Pozval je namreč naprednjake očitno v »Slov. Narodu«, naj pridejo polnoštevilno na trg pred občinsko hišo. Ne bi bilo slabo preudarjeno. Do popolne teme bi se zavlekla seja, potem bi pričela pa govoriti ulica, ki je pokazala, kaj zna, lani 13. in 14. julija. Ob takih prilikah se dogodi kaj rado tudi v elektrarni kaka nesreča, da ni mogoča razsvetljava. Luninemu svitu se pa že človek odtegne v ta ali oni ogel, in zgodilo bi se lahko, da bi najhujši razgrajči odšli vsaki kazni, popolnoma mirni ljudje naši bi se morali pa zagovarjati. Boljše deželni odbor ni mogel ukreniti, da je preprečil marsikako surovost.

i Gnusna klerikalna komedija, pravi »Narodov« dopisnik, da je bilo sporočilo deželnemu odboru, kaj dela županstvo. Ta je pa tudi nekaj vredna. Naznanjati nepostavnosti, vsled katerih bi trpeli davkoplačevalci, je komedija. Se pozna, da so liberalci res prišli že tako daleč, da niti ne vedo več, kaj je resno delo. Zato tudi ni vredno prerekanja.

je goriško krščansko učiteljstvo osnovalo lastno organizacijo. Na občnem zboru smo slišali krasno poročilo o tem, kako naj deluje učiteljstvo izven šole za izobrazbo mladine.

Ljudski shod se je vršil po zborovanju »Slomškove zveze« v Bohinjski Bistrici. 400 poslušalcem je govoril Jaklič o avstrijskem šolstvu, posebno še o kranjskem, Pogačnik o državnem zboru, dr. Lampe pa o domači politici.

Učni tečaj za bolniške strežnice, ki se je vršil v Ljubljani, se je zaključil dne 8. septembra. Izveščalo se je 32 deklet, ki bodo po raznih krajih naše dežele izvrševale plemenito delo krščanskega usmiljenja. Tak tečaj na tako obširni podlagi se do sedaj še nikjer v Avstriji ni vršil. Učni uspehi so izredno povoljni. Povrh je vsaka udeleženka dobila kovčeg z najpotrebnejšimi pripravami za bolniško postrežbo.

Mladeniški tečaj z javno telovadbo so priredili vrli mladeniči v Mirnu pri Gorici. Sklenil se je bojni program proti liberalnim učiteljem.

Podpore je podelilo poljedelsko ministrstvo, in sicer »Mlekarski zvezi« v Ljubljani 7000 K, »Mlekarski zadrugi« na Brezovici pa 3800 K.

Spomenik so postavili † Simonu Gregorčiču pri Sv. Lovrencu na Goriškem. Odkrili so mu tudi na Vrsnem na rojstni hiši spominsko ploščo.

V Bosni se nekaj pripravlja. Radi zadnjih nemirov v Turčiji se boje tudi nemirov v Hercegovini. Skupni ministrski svet se je pečal z vprašanjem, ali naj bi se Bosni podelil parlament ali ne.

V Londonu se vrši evharistični shod. Navzočih je 8 kardinalov, 6000 nadškofov, škofov, prelatov in drugih duhovnikov.

Poljsko učiteljstvo je imelo svoje zborovanje, na katerem se je izreklo odločno za krščansko vzgojo.

Raznoterosti. Družba sv. Mohorja šteje 5533 udov več od lanskega leta. Vseh udov ima 84.389. Ustanovi se zveza slovenskih turistovskih društev. — Nov telovadni odsek se je ustanovil v Hotedšici pri Logatcu. — Ljudska knjižnica se je ustanovila v Št. Vidu nad Ljubljano. — »Slovenska dijaška zveza« je ustanovila pododbor za Belokrajino. Ustanovila je ljudsko knjižnico v Črnomlju. — Javna shoda sta se vršila v Št. Vidu pri Zatičini in pod Gabrom. Poslanec Mandelj je poročal o vseh političnih in gospodarskih zadevah. — Na Krki se je ustanovilo »Katoliško izobraževalno društvo«. — Šentvitski telovadni odsek je 6. t. m. priredil že drugo javno telovadbo.

Godovi pr'hodnjega tedna:

Nedelja, 13. septembra: I m e M a r i j i n o, Virgilij, Amijat (Ljubivoj).

Ponedeljek, 14. septembra: Povišanje sv. Križa. Notburga.

Torek, 15. septembra: Nikomeđ, Evropija.

Sreda, 16. septembra: Kvatre. Ljudmila, Kornelij in Ciprijan.

Četrtek, 17. septembra: Lambert, Hildegarda.

Petek, 18. septembra: Kvatre. Jožef Kupertinski, Tomaž Vil.

stavi prepotrebni red. Seveda redu se Francija boji, ker čim večji bo vpliv in moč Hafidova, tem manjša bo francoska. Na vzhodni maroški meji nasproti Alžiru se francoske čete bore z nekaterimi vstajškimi maroškimi četami. Ondotne boje Francija sama provocira, ker bi rada iz Alžira sem prodirala v Maroko. Nemčija je poslala svojega konzula Vassel-a iz Tangerja v Fez, kjer rezidira Mulej Hafid, da stopi z njim v zvezo. Ta korak je Francijo seveda razburil in tudi angleški listi z malimi izjemami ga smatrajo za sovražnega francosko-angleški ententi. Sicer pa sodijo celo nekateri nemški zmerni parlamentarci, tako član centra Erzberger, da se je Nemčija s svojo noto pre naglila in da bo francosko-angleški ententi podlegla.

Kaj se bo iz mladoturškega preobrata v Turčiji razvilo, je še negotovo. V Carigradu je vse polno Grkov, Bolgarov in Armencev, ki s Turki slavijo pobratimstva, bogve, če nove volitve ne bodo temu bratstvu storile konec. Saj se neturške narodnosti niti med seboj ne razumejo. Bolgari se v Makedoniji kruto pripravajo z Grki in jim jemlje cerkve ter šole, pripravajo se pa Bolgari tudi med seboj. »Centralistiška« bolgarska stranka v Makedoniji oznanja takozvani frakciji četovodje Sandanskega boj na nož. Potemtakem si je lahko predstavljati, kako se bodo vršile volitve v parlament. — Mladoturki drže še vedno trdno vajeti v rokah. Posebno se ogibljejo konfliktov z velevlastmi, delajo pa drugače marljivo na to, da izrinejo iz Turčije vse tujce — to se pravi, vpliv tujih vlasti: inozemske pošne urade, reformno orožništvo itd. Tudi na veliko nacionalno osmansko državo mislijo in se prizadevanja že kažejo posebno v Bosni in Egiptu. — Bosna bo Avstriji prizadajala gotovo še velike skrbi, ker pa tudi države, ki so izven trozveze, vsaj mohamedanskih in last non least velesrbskih težej v Bosni ne bodo podpirale, bo »neodvisno bosensko cesarstvo pod turško suvereniteto«, kakor si to želi gospod Glišo Jeftanovič v Sarajevu, ostalo brez dvoma le pobožna želja. Kakor Anglija ne bo dala iz rok Egipta in Cypra, kakor Italija in Francija ne bosta pustili svojih pozicij v Levantii, tako tudi Avstrija Bosne ne.

Tedenski pregled.

»Kmečka zveza« za ljubljansko okolico je imela občni zbor. Poleg navadnih poročil na takem zboru sta bila zanimiva govora poslancev Šusteršiča in Povšeta. Dr. Šusteršič je govoril o delovanju državnozbornskega »Slovenskega kluba«, o podvojitvi melioracijskega zaklada, o hišnorazrednem davku, o vojaških zadevah, o vseslovenskem sestanku v Pragi, o ljudskem zavarovanju, o srbski trgovinski pogodbi in o pomanjkanju krme. Glede državnega zbora je govoril o asanaciji deželnih financ, o lovskem zakonu, o deželnih zavarovalnicah in deželnih hipotečni banki. Poslanec Povše je govoril o gospodarskem programu S. L. S. zlasti z ozirom na ljubljansko okolico.

»Slomškova zveza« krščanskih učiteljev je imela občni zbor v Bohinjski Bistrici. Zveza se je zelo pomnožila, čeprav

času). Ako pa pomislimo, kedaj je živel Kopitar, nam postane nastanek njegove trditve še veliko bolj jasen in umeven. Med Nemci je vladalo za časa Kopitarja po Herderju in njegovih vrstnikih vzbujeno zanimanje za vse »narodno«. To stremljenje pa se vsled trdega tedanjega nemškega absolutizma ni oziralo toliko na materijelno in politično stran, ampak se je omejevalo bolj na duševno; kaj čuda torej, da je narodni jezik, ki je najvidnejši znak narodnosti, z narodnim slovstvom vred postal središče, na katero se je osredotočevalo zanimanje za narod in jezik njegov, in ne samo za jezik tedanje dobe, ampak tudi preteklosti. In Kopitar je bil tudi jezikoslovec! Odkar pa so nemški romantiki našli, da je Luter bil tisti mož, ki je nemškemu književnemu jeziku zadal do danes veljaven pravec in mu določil gotovo smer, se je začelo ono poveljevanje in povzdigovanje Lutra ne kot ustanovnika nemške vere, ampak kot očeta nemške duševne narodne jedinosti; dočim pa Nemci Lutra vsaj nekoliko po pravici slave (tudi njemu je bil jezik le sredstvo), je prišel Trubar prav po nedolžnem do časti slovenskega Lutra: literarni Trubarjev impreziraj, naj si je bil to že Kopitar ali kdo izmed njegovih sodobnikov, ja našel sicer veliko analogijo med obema — oba istodobna verska reformatorja, oba prevajavca sv. pisma, oba pišeta v narodnem jeziku itd. — prezrj pa je, da je na Nemškem protestantovska vera z nemško biblijo vred ostala, da je nova vera mogočno vplivala tudi na politične in na so-

cialne razmere, ker jo je vzprejela večina plemstva in meščanstva, torej dva odločilna faktorja za tedanji kulturni razvoj med Nemci, pri Slovencih pa se ni vzdržala, a ne samo vsled zatiranja protestantstva »od zgoraj«, kakor to navadno trdijo s pomenljivim pomežikanjem na današnje politične borbe, ampak zato, ker slovenski narod v tedanjem svojem socialnem ustroju za nobeno novotarijo, tudi za verske ne, ni bil zrel. Seveda, če kdo misli, da je bil n. pr. Bohoričev alfabet mogočnejša sila, kakor tedanje kulturne razmere med Slovenci, in da jih je mogel predrugačiti, ta ima tudi prav, kakor kdo hoče! Reakcija od strani katolikov je bila na Nemškem gotovo tako močna, kakor pri nas, če ne silnejša, a vendar je protestantstvo na Nemškem ostalo, pri nas pa ne; tega dejstva pa ne smemo prezreti zlasti takrat, kadar govorimo o pomenu protestantov za Sloventstvo; pomen se izraža vendar v prvi vrsti v posledicah in v vplivu na razvoj. Dasiravno je torej analogija med Lutrom in slovenskim njegovim apostolom precej velika, vendar ni popolna, zato pa ne moremo izvajati iz obeh enakih sklepov; ko bi bilo protestantov tudi pri nas ostalo, potem bi mogli morda govoriti o Trubarjevem pomenu za nas; skoro gotovo pa se ga potem ne bi spominjali kot Slovenci, ampak kot nemški luterani, ker Slovence menda že davno ne bi bilo nobenega več. Do veljave slovenskega Lutra je prišel torej Trubar prav po nedolžnem, kakor Pilat v veroizpoved, in popolnoma po nemškem vzoru: kakor

so oficiozni in napoloficiozni listi takrat oznanjali ravno nasprotno. Zgovorni cesar Viljem je namreč pred tednom v Strassburgu naglašal, da se bo Nemčija še nadalje oboroževala, kakor to zahtevajo njeni interesi. Torej je tudi potovanje angleškega finančnega ministra lord Georgeja v Berlin bilo zastoj: ni dosegel, da bi se Anglija in Nemčija pogodili glede omejitve oboroževanja na morju. V istem govoru je Viljem povdarjal, da po njegovem najtrdnjšem prepričanju svetovni mir ni v nevarnosti, toda s tem je ravno nasprotno dosegel, kar je nameraval: splošno mnenje je, da mora biti v nevarnosti, ker cesar s tako vnemo trdi, da ni. Po dogodkih v Maroku, ki jih drugod omenjamo, je zopet »zadišalo po smodniku« in izvestni hujšakči na tej in oni strani razvnamajo strasti do boja. — Notranjepolitiški položaj Nemčije se pa osredotočuje okoli državne finančne reforme. Nedavno je izkazal računski zaključek za leto 1907 primanjkljaj 101 mil. mark. Načrt, kako reformirati državne finance, je vlada že izdelala in pride v jesenskem zasedanju na vrsto. V Frankfurtu izhajajoča »Soziale Rundschau« priobčuje ravnokar, kakšne nove davke namerava vlada predložiti, namreč: 1. Davek na dedščine se razširi, 2. eventualno uvede premoženjski davek, 3. davek na žganje, 4. vino, 5. pivo, 6. cigare, 7. plin in 8. električno. Na ta način upa država dobiti na leto 400 milijonov. Strankarsko razmerje je v Nemčiji slejkoprej neizpremenjeno, opaža se pa jasno, da se konservativna stranka, ki je z liberalci v vladnem bloku, bliža katoliškemu centru; ravnotako vlada. Konservativce je zlasti to spravilo v nejevoljo, da je vlada vpokojila šlezviškega vladnega predsednika (ces. namestnik) von Kozirowskega, ker je bil uvedel disciplinarno preiskavo proti liberalnemu županu Schückingu zaradi neke afeze pri zadnjih pruskih deželnozbornskih volitvah.

Maroko je stopilo zadnji čas bolj še kot turški preobrat v ospredje in utegne imeti tudi dalekosežnejše posledice, ako se ondi razmere kmalu ne uredi. Francija, ki ima glasom algezijske pogodbe v Maroku le pravico, da začasno v policijske svrhe okupira kraje, kjer je varnostnih odredb v interesu tujcev in tujskih trgovinskih interesov treba, namerava izvesti popolno okupacijo in Maroko včasoma »poalžiriti«. Zato je Francija vzdrževala sultana Abd el Aziza, mehkužneža, ki je bil celo svoje vladanje zadnja leta igrača v rokah republike. Brat njegov Mulej Hafid pa je prijel za zastavo prerokovo in vkljub oviram od francoske strani osvojil si vso maroško deželo ter pregnal Abd el Aziza. Naj bo Franciji ljubo ali ne, Abd el Aziz je doigral svojo vlogo v Maroku in njegov finančni minister El Mokri mu navsvetuje, naj poroma za več let v Mekko, kar pomeni, naj prostovoljno gre v prognanstvo in se nikoli več ne vrne. Zdaj pa Francija Mulej Hafida noče priznati, češ, da mora dati preje dovoljne garancije, da prevzame vse obveznosti — tudi denarne — ki bi jih imel Abd el Aziz nasproti velevlastem. Nemčija nasprotno je povdarjala v uradni notii v »Nordd. Allg. Ztg.«, da se mora Mulej Hafid najprej priznati za sultana, da sploh more v deželi vpo-

se brez njegovega impulza in inicijative ne bi bilo rodilo v Slovencih tako živo književno gibanje. To je pa le deloma res; velja pač v večji ali manjši meri za šestnajsto stoletje, ne pa za nas in našo sedanjo književnost in kulturo. Časovno predhodje še ne pomenja vzročne zveze. Ne-pretrgane vzročne zveze med Trubarjem in protestanti na eni in med sedanjostjo na drugi strani ni dokazal doslej še nihče niti z ozirom na vpliv njegovih idej, niti z ozirom na njegov jezik in je skoro gotovo tudi nikoli ne bo; vzročno razmerje med takozvanimi »preporodniki« v začetku 19. stoletja in med sedanjo književnostjo se da dokazati, med preporodniki in med Trubarjem pa ne; jezik slovenskih preporodnikov — o vplivu Trubarjevih idej niti govora ni — nima s Trubarjem opraviti prav čisto nič, ampak preporodniki so si ustvarili svoj književni jezik sami; če bi bila pa obstojala res kaka organska zveza med njimi in Trubarjem, bi moral biti jezik preporodnikov mnogo jednotnejši, kakor je bil. V resnici pa je pisal vsak po svoje in jezik tedanjega časa je neizčrpen vir za dijalektologijo, kar najbolj dokazuje, da so pisali preporodniki tako fonetično kakor Trubar, ne da bi se ozirali nanj. Ako pa se nahajajo kod večje ali manjše podobnosti med našim in Trubarjevim knjižnim jezikom, istih ne smemo pripisovati toliko vplivu Trubarjevih del, kakor pa počasnosti jezikovnega razvoja. 300 let pomeni za jezikovni razvoj primeroma malo. Med Trubarjem in sedanjostjo je ravno toliko stika kakor med

Trubarjem in brižinskimi spomeniki, namreč nobenega. Zato pa imenujemo »preporodnike« po krivici tako, ker oni so prav za prav začetniki in ustanovitelji sedanje književnosti slovenske in narodne kulture, kolikor je imamo. Kar se je pisalo v slovenskem jeziku pred nami, to so za nas samo jezikovni spomeniki, ki za razvoj naše književnosti morebiti niti tolikega pomena niso, kakor pri Nemcih Wulfilov prevod sv. pisma, nikar pa Lutrov.

Do ravno istega zaključka pa pridemo lahko še po drugem potu. Vsako slovstvo je odsev kulture. Nekoliko kulture, in bodisi še tako malo, mora imeti vsak narod, predno si ustvari literaturo (zato tudi sklepamo iz literature na kulturo nazaj, in ne obratno), najsi že ista vzraste na narodnih tleh ali pa naj pride od drugod kakor pri nas. Vsak narod pa, ki prejme kulturo in literaturo od zunaj, mora zadostiti gotovim predpogojem, da se ga tuja rastlina prime; vsako drevo ne raste v vsaki zemlji. Teh predpogojev, katerih natančneje določiti bodočemu kulturnemu zgodovinarju slovenskemu ne bode pretežko, pa Slovenci za časa reformacije niso izpolnili, ampak še-le v začetku 19. veka so jih postali deležni; zato tudi od takrat sem datira samostojni razvoj kulture in slovstva med nami, ne pa že od reformacije sem.

Zanimivo je zasledovati pot, po kateri je dospel Trubar do časti ustanovitelja slovenskega slovstva. Kakor že rečeno, je bil menda Kopitar prvi, ki je Trubarja proglasil za prvega slovenskega pisatelja (po

i **Imenitno** se je namazal liberalni dopisnik »Slov. Naroda«, ko je hotel nekaj vplivati, da bi se ob čisto nepristranskem odlično patriotskem slavlju pokazal strankarski razpor. Lahko rečemo, da bi jih malo malo našli, ki bi bili dopisniku količkaj pritrjevali. Vse se je udeleževalo slavlja. »Narodovega« dopisnika pa nismo videli; pravijo, da ga je bilo sram. Naj gre k Turkom, katerih kulturno delo mu je tako pri srcu.

i **Novo šolsko poslopje v Spodnji Idriji** je dovršeno. Kolavdacije pričakuje vsaki dan.

i **Idrijska godba** priredi 13. septembra izlet v Cerkno, odhod ob 8. uri zjutraj. V Cerknem bo na trgu napravila javno godbo. Le če bi bilo zelo slabo vreme, se izlet ne vrši.

i **Žepno uro** je izgubil Franc Hvala iz Idrije, in sicer na cesti od Kalcev do srede logaških senožeti. Kdor jo je našel, prosi se, da jo imenovanemu pošlje.

i **Napovedana seja**, sklicana od deželne odbora, se je vršila ob 2. uri popoldne. Župan je predlagal, da se preloži na 6. uro zvečer, ker nekateri odborniki niso mogli priti k seji kot uradno zadržani. Predlog pa ni dobil večine. Najvažnejši uspeh se je, da so se razven treh naših virilistov vsi drugi izrekli solidarne z županom. Posledice so za župana kaj ugodne, ker nove stavbe ne bo sam plačal, ampak župan in vsi odborniki, ki so z njim solidarni. Občina ne bo imela nič stroškov, prihrani si tudi onih 7200 kron, katere je dovolil deželni odbor za popravilo čitalniškega poslopja, a jih je županstvo nameravalo porabiti za nedovoljeno prezidanje. Imeniten je bil tudi predlog, ki ga je stavil župan Šepetavec: Občinski odbor naj glasuje, ali se zida naprej, ali naj se delo ustavi. Saj vendar deželni odbor ni ustavil dela, ampak župan in njegov tajnik sama! Naravnost smešen pa je bil nastop Ganglana. Z vso resnobno podmoško častjo je skušal zvaliti na dr. Šusteršiča vso krivdo, samo to je obžaloval, da sta bila sama! Potrdil je, da sta govorila le o znesku 7200 K. Če je bil Gangl prepričan, da se da s tem denarjem toliko napraviti, kakor s 40.000 K, je to nov dokaz, kako »paše« ta veleum za poslance. Naši zastopniki pa iz tega razvidijo, kako prav store, če z liberalcem brez priče sploh ne spregovorijo nobene besede. Občno konsumno društvo je zastopal pri seji zopet Tonček Kristan. Socialni demokrati nimajo nobenega moža za take prilike, kakor je videti. — Galerija in stopnice so bile polne, tudi pred mestno hišo je bilo nekaj ljudi. Bili so večinoma sami taki »davkoplačevalci«, ki bodo plačevali občinske doklade, če bodo kaj imeli. Med najbolj glasnimi je bil kakor po navadi vpokojeni sodni sluga Druškovič, domačin, pa ne idrijski. Liberalci niso zadovoljni ter žele kompromis. Kaj pa bomo imeli, če se pogodimo z liberalci, občutil je virilist Goli, ki je tedaj, ko so mu pravili liberalci, da so pripravljeni dogovarjati se, dobil z galerije na glavo — plju-

nek. Zvečer je bilo po mestu tiho, kakor že ni bilo dolgo. Več zanimivosti še o priliki.

Splošen štrajk kranjskega papirnega delavstva.

Stavka traja tako v Vevčah kakor na sorškem polju naprej. Delavstvo je popolnoma edino in neustrašeno stoji v boju za svoje pravice. Čudno pa še vedno postopa orožništvo, ki je tudi zelo pridno v Vevčah. Žandarji sujejo delavce s kolbami v hrbet, za roko in sukno vlačijo na povelje portirke delavce v tovarno na delo. Zgodilo se je v petek, 11. t. m., da je portirka namignila žandarju in ta je takoj izmed delavstva potegnil za rokav knjigoveza in ga s silo porinil skozi tovarniška vrata v tovarno. To je govoril 11. t. m. na shodu v Vevčah državni poslanec Gostinčar. Pa še lepše! Ko je neka delavka zahtevala od voditelja straže, naj ji pove ime onega žandarja, ki je imel včeraj službo, ji je stražmojster odgovoril, da tega ne ve, kdo je imel službo. Torej mož, ki odločuje, kdo ima službo, ne ve, kdo je imel prejšnji dan službo. Delavka je seveda drugod izvedela za ime dotičnega žandarja in ga ovadila radi grdega postopanja. Žandar je namreč delavko grdo suval s puškinim kopitom, ne da bi imel povod za to. Sploh si žandarji dovoljujejo v Vevčah zabave z našimi ljudmi, misleč, da delavce lahko pretepavajo in zapirajo, kakor se jim ljubi. Gospodje mislijo, da imajo pred seboj skupino Indijancev, ki jih smejo po zgledu Angležev in Špancev pobijati, kolikor se jim ljubi.

Državni poslanec Gostinčar se je danes radi postopanja žandarmerije pritožil na merodajnih mestih. Ako pa to ne bo pomagalo, potem bodo naši poslanci že vse storili, da se pristržejo peroti ljudem, ki mislijo z našimi ljudmi postopati po živinsko.

Pa še eno posebno lepo cvetko z vrta naših vsemogočnih žandarjev v Vevčah: Da so orožniki, ki opravljajo svojo službo ob času delavske stavke v Vevčah, zelo goreči, je znano. Nova cvetka, izrastla iz orožniške gorečnosti, je sledeča: Ko so v sredo zjutraj šli trije stavkokazi na delo, je prišlo do nekega prepira, tekem katerega so tvorniški priliznjenci hoteli ohladiti svojo jezico nad revnimi ženskami in so jih pričeli metati ob tla. Nekatero ženske so vpile nad navzočim orožništvom, naj te tvorniške gospode zapišejo in naznanijo, druge so zopet vpile, da orožniki ne postopajo pravilno. To je nagnilo nekega orožnika, da je hotel Ivano Podboršek, domačo posestniško hčer, naznaniti. Ker mu ni hotela takoj povedati svojega imena, jo je brez daljnega aretiral in jo odpeljal v Ljubljano. Peljalo jo je v Ljubljano pet žandarjev, in sicer ne po glavni cesti, ampak skozi gozd. Če bi bilo orožniku na tem, da poizve ime dotičnice, bi bilo zadosti, če bi jo bil peljal na občinski urad, kjer bi se mu bilo ime povedalo. On

pa je šel in žensko zaradi malenkostnega prestopka aretiral in odpeljal na c. kr. okr. sodišče v Ljubljani. Ko jo je sodišče oddal, ni vložil ovadbe, tako da bi morala uboga Ivana Podboršek sedeti v zaporu, dokler se orožniku ne bi bilo zljubilo napraviti ovadbo. Posredovanju vnetega župana gospoda Jakoba Dimnika se je posrečilo izposlovati pri okrajnem sodišču, da so Ivano Podboršek takoj pred deseto uro dopoldan izpustili. Gospod župan je prevzel odgovornost za Ivano Podboršek in previdni gospodje pri okrajnem sodišču so vsled tega odredili takojšen izpust. Ljudstvo je vsled tega grozno razburjeno. Posebno pa je značilno za žandarmerijo, da uganja svoje nepravilnosti takrat, ko ni zraven župana Dimnika ali pa okrajnega komisarja. Zadnjič, ko je bil komisar navzoč, se noben žandar ni upal hoditi po hišah nagovarjat delavce in delavke, naj gredo delat, in ako so ti res zadovoljni iti delat, da jih spremljajo v tovarno. Tudi par dni sem, ko je bil župan Dimnik navzoč, se ni upal noben žandar kaj takega delati.

Pa še eno iz Medvod:

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani je orožniška postaja iz Medvod napravila proti Janezu Cvajnarju in Jakobu Kopaču ovadbo, ki se začne tako-le: »Delj kot traja stavka delavstva v Medvodah in Goričanah, bolj so delavci prevzetni in predrzni. Taisti prežijo po cele noči na tovarno, da bi na taisti izvršili kak vandalizem.« Seveda je ovadba sestavljena v nemškem jeziku, ki kar mrgoli slovničnih napak. Pod to ovadbo je podpisan kot nje sestavitelj stražmojster Oberstar. Konstatirati moramo, da stavkjoče delavstvo doslej ni še prav nič poškodovalo tvorniškega imetja in je bilo pridržano stražmojstru Oberstarju dognati, oziroma videti v srca delavcem, da nameravajo izvršiti nad tovarno kak »vandalizem«! Dobro bi bilo, če bi se mož poučil iz kakega leksikona, kaj pomeni beseda »vandalizem«. Sicer se bo o tej ovadbi, ki ima orožniško številko E-No. 704, pri sodišču pa U VI 1376/8, govorilo na pristojnem mestu in bomo stvar izročili predsedniku domobranskega odseka, gospodu državnemu poslancu Josipu Pogačniku, da posreduje pri domobranskem ministrstvu.

XIX. Mednarodni evharistiški kongres v Londonu.

London, 9. septembra.

Posebna slovesnost se vrši v Londonu. Danes se je v westminsterski katedrali otvoril XIX. mednarodni evharistiški kongres v navzočnosti papeževnega legata kardinala Vanutelli. Nekaj posebnega! Saj se vrši kongres v proslavo sv. Rešnjega Telesa, tega središča in izhodišča katoliške vere, v prestolnici velikega svetovnega vladarstva, ki je po veliki večini protestantovsko! Dozdej so evharistiški kongresi zborovali v katoliških mestih, letos pa v glavnem mestu dežele, kamor od

časa Henrika VIII. ni stopila še noga papeškega zastopnika. Angleška javnost zelo simpatično pozdravlja kongres. »Times« se norčuje iz takozvane »protestantske alijance«, ki si je pri ministru za notranje zadeve vse mogoče prizadjala, da bi kongres prepovedal, pa zaman. »Times« povdarja, da ima evharistiški kongres izključno verski namen, ne pa političnega. Kongres je priča veselosti katoliške cerkve. Protestantov ne žali, kajti angleški katoličani smatrajo protestante za svoje brate v Kristusu. Mi protestantje torej — pravi »Times« — nimamo nič proti kongresu, nasprotno nas veseli, da nas je papež počastil s posebnim legatom, kar mi kot uslužni naroč vemo ceniti. — »Daily News« opozarja, da je Angleška zdaj vzor-dežela verske tolerance. — »Daily Mail« se kongresa raduje, ker je priča sile verske ideje po celem svetu. Zagrizenci od »Alijance« so se torej do kosti blamirali.

Sredo zvečer se je kongres otvoril. Udeležba tako ogromna, kot nikoli tako. Od najvišjih cerkvenih dostojanstvenikov omenimo: papeževnega legata kardinala Vanutelli, kardinala Gibbons iz Baltimore, kardinal Bogun iz Armagh, kardinal Fischer iz Kolina, kardinal Mercier iz Mechelna, kardinal Ferrari iz Milana, kardinal Lecot iz Bordeaux, kardinal Sanchay Hervas iz Toleda, kardinal Mathieu, kardinal Moran in kardinal Logue. Kardinal Gruscha je poslal brzojavni pozdrav. Nadškofov je 14, med njimi zaderski, dr. Dvornik, 70 škofov, 1200 drugih duhovnikov. Pri otvoritvi v katedrali je bilo navzočih 12.000 oseb.

Kardinal Vanutelli prebere otvoritveno pismo sv. očeta. V njem izraža sveti oče radost, da se kongres vrši v Angliji, deželi duševne svobode in verske strpnosti. Odgovarja mu nadškof dr. Bourne. V četrtek se otvorijo tri sekcije, ki pričnejo z deli. Opoldne se otvori razstava prekrasnih predmetov, ki so jih katoliške žene angleške namenile sv. očetu za jubilej. Razstava vsebuje 3000 mašnih oblačil, 300 kelihov, 170 misalov. Kelihe je nabrala vojvodinja od Norfolk. Zvečer se je vršil prvi slavnostni shod, katerega se je udeležilo 15.000 oseb.

Angleška katoliška aristokracija, na čelu ji vojvoda od Norfolk, je otvorila svoje salone in prireja sijajne soareje. Visoki lordi so udeležnikom kongresa dali na razpolago svoje palače. Posebno so se v tem oziru odlikovali vojvodinja od Newcastle, lady Mary Howard, markiza of Ripon, grof Denbigh, grof Aschbourham, lord Talbot, lord North in dr.

* * *

Danes (soboto) se vrši v westminsterski katedrali sveta maša po bizantinskem obredu. Daroval jo bo arhimandrit grško-katoliške cerkve v Parizu Arsenios Avvich. — Vlada gre kongresu v vsakem oziru zelo na roko.

Ta sijajni kongres je najživejša priča, kako mogočna je verska, krščanska misel v času, ko jo najhujše napadajo.

hitro se je namreč narodnostna ideja vzbudila med Slovenci, se je začelo tudi pri nas ono stikanje po slovenskih jezikovnih spomenikih, in vsak, kdor je pisal nekaj v slovenskem jeziku, je postal čez noč občudovanja vreden duševen velikan, ki si je pridobil nevenljivih zaslug itd., samo zato seveda, ker je pisal slovenski. Koliko bolj je bilo treba torej raznesti in raztrobentati slavo onega, ki je prvi pisal slovenski! Da so se jezikoslovci zanimali za Trubarjeve in prostantovske spomenike, je umevno, in tega veselja ni treba kratiti nikomur; a da bi bil Trubar posegel v kulturo slovenskega naroda, ker je pisal v slovenskem jeziku, to pa ni res. Jezik sam ni odločilen kulturni faktor, čeprav ga mnogi smatrajo za to. Komur pa je jezik glavna stvar in vse drugo nič, ta prav lahko preide na misel, da se motivi, ki njega navdajajo, privedli tudi njegovega prednika od tega, da je pisal slovenski: kakor piše večina današnjih slovenskih pisateljev iz rodoljubja, tako je tudi Trubar pisal iz rodoljubja. Skok ni velik, pa čvrst. Tako je prišel Trubar tudi do slave slovenskega rodoljuba in celo zavednega Slovana (!), ko vendar vsak količkaj zgodovinsko izobražen človek mora vedeti, da je mati narodnostne ideje med Slovani (katere seveda ne smemo zamenjavati z zavestjo politične neodvisnosti) nemška romantika, da se torej Trubarju in njegovim sodelavcem o rodoljubju in slovanstvu niti sanjati ni moglo. Če so slovenski protestantje vedeli, da je slovenski jezik podoben hrvaškemu, to vendar še ni nikak dčkaz njihovega slovanstva. Ko so ruski kozaki došli v Rezijo, so se tudi ču-

dili, ko so spoznali, da je njihov jezik podoben rezijanskemu narečju; zato pa vendar nihče ne bo imel hrabrih kozaških momkov za zavedne Slovane!

Iz vseh poročil, kar nam jih je na razpolago o Trubarju, pač ne moremo sklepati družega, kakor da je bil Trubar zvest in vnet pristaš Lutrov in najdelavnejši oproda njegov med Slovenci. To je ves njegov direktni pomen za Slovence. Indirektno pa moremo mi marsikaj sklepati iz njegovega delovanja, a vse kaj drugega, kakor da je bil on naš literarni in kulturni Kolumb. Za našo sedanjo književnost in kulturo nimajo protestantje prav nobenega pomena, ker niso niti verskemu nazarju, niti jeziku slovenskega naroda določili smeri ali vsaj drugače kako vplivali na kulturni razvoj slovenskega naroda. Njihovo delovanje ne sega v kulturni slovenski razvoj, ampak poteka paralelno mimo njega. Edina vez, ki jih spaja s slovenstvom, je jezik, a po duhu in mišljenju niso bili nič družega kakor širitelji nove vere. In ker so se v nemali tako ognjevitost za nemško versko gibanje, je umevno, če se je ž njimi pečal s priznano skrbnostjo nemški pastor dr. Elze, a da bi imeli Slovenci dovolj vzroka mu postavljati spomenik, in še pred »Narodnim domom«, to ni tako lahko umevno. Trubar zasluži spomenik, pa v — **luteranski kapeli**. Čudno, da se ogrevajo za **verskega** reformatorja ljudje, ki drugače o veri ne mislijo posebno dobro.

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespud redehter!

Tu sa pa res spet kej pame-ten ušti-mal, de sa u Kravi dulin spet sejme gor prpravl. TleuKravi dulin je še ta nar bl prpravn za sejme in prefit ud kmetu in meše-tarju saj

na gre sam u Preduviču varžet, ampak maja tud druh berti neki ud tega nuca.

Če um kej bl natančnga ud tega sejma zvedu, um že še puvedu; zdej morm ta nar preh puvedat, kuku sm kej pr nekem atat upravu.

Ke m je kuharca udprla urata in sm ja prašu, če sa ata дума, je ta nar preh pu-gledala na kuhenska ura, ke je glih en fer-klc na tri kazala, pol m je pa rekla, de sm še mal prezgudi pršou, ke ub tem cajt pu navad še le kufe fruštka in še le pol pr en glih čez ena ura ustaneja.

Men se je prenaumen zdel, de b še ke ukul pu mest trapou, ke sm biu že tku tru-

dn, sm ja pa prašu, če žihr kar pr ne u kuhnu pučakam, de uja ata ustal, ke kosu sm že, u kufehaus pa tud pu kusil na zahajam, kokr druh pisateli in literadi.

Kuharca je bla tega, kokr sm vidu, prou vesela in m je prec en štokerl pu-nudila, de nej se usedem, de na um atat spajna udnesu in tku sma se začela use sorte ment, de b preh cajt meniu.

Ta nar preh sm ja prašu, kuku je tu, do zdej ata tku douh speja, ke učasesh sa bli že usak dan u poune na nugah.

»Eh, sej tu je šele zdej en cajt, udkar sa ritar ratal,« m je rekla kuharca in s kuhunca mlek pumešala, ke je že urou, de ni šou čez. »In tu je zame strašn narodn, ke člouk na pride nekol zravn, de b cimre puspravu. Pa s na daja prou nč dupuvedat in sa strašn sitn zdej en cajt. Unkat, ke sa zvedl, de sa jh za ritarja naredl, sa bli že tku najavoln, de sma se jh usi bal in u ena mer sa gor pa dol pu cimre hudil in kričal: »Oh, kok sm biu jest naumen, de sm tku zgudi ustaju; če b jest drugeh ldi na pu-slušu in de b ceu dan spau, b biu lohka zdela ta nar mn kašn grof al pa še clu firšt, tku sm pa sam ritar!« in ceptal sa z noga ub tla, de sa usi glaži šklefetal. Ud tistga cajta pa speja du treh, štereh al kokr glih pride, kedr jh pa glih kašna trma prime, pa še prou nč na ustaneja. In snuč sa se tud zlu slabe vole ulegl in še naročl, de jh na sme nubedn bedet. Tu se mende še zmeri troštaja, de uja še kej več ratal. Sej jest jm prvošm, ke drgač sa čist dobr gespud in tud pošpasaja se rad in če b vedla, de uja zavle tega, ke znaja tku regemen-ten spat, res še kej več ratal, tu jh še ustal na pestim.«

Razstava deželne zveze za tujski promet.

Naša deželna zveza za tujski promet, pod spretnim in smotrenim vodstvom dr. Valentina Krisperja, kateri sicer zavzema v odboru le preprosto mesto odbornika, je znala porabiti veleugodno priliko, da pokaže slovanskim gostom in udeležnikom vseslovenskega časnarskega kongresa vso krasoto naše male, a na naravnih čarjih tako bogate domovine. Res, prilika je bila veleugodna, in prepričani smo, da to prizadevanje »Zveze« obrodilo najboljših sadov. Slovansko časnarstvo je tu imelo priložnost, da si vsaj v sliki ogleda najlepše dele naše dežele, obenem pa je poskrbela »Zveza« tudi za to, da je ponesel vsak udeležnik s seboj v svojo domovino spominke na dneve, ki jih je preživel na naših slovenskih tleh — zbirko slik in opis teh krajev. In slovansko časopisje se bo obenem s poročilom o kongresu spominjalo tudi naše lepe Slovenske, pozivljalo svoje brate, da si ogledajo to, slovanskim potnikom še tako malo znano tudi slovansko zemljo, in prihajali bodo naši slovanski bratje med nas, da na slovanskih tleh prežive svoje proste dneve, da se med bratskim narodom naučijo naravnih krasot, kakor jih jim nudi le malo-katera druga, tuja zemlja. Prišli bodo in spoznali, da sta slovanski narod in zemlja, ki biva na njej, vredna, da se spoznavata, čislata, čuvata ter obranita in ohranita. S tem pa je »Zveza« dosegla svoj namen.

Da pa preidemo k razstavi sami. Slovanski časnarski kongres se je vršil v veliki dvorani »Mestnega doma«, in to dvorano je večša roka domačih umetnikov izpremenila v pravo galerijo slik.

Pred veliko cesarjevo sliko, kjer je bil prostor namenjen predsedništvu kongresa, stoje štirje mlaji, na njih vencu, obeni na slovanskih trakovih, streho temu improviziranemu baldahinu pa tvori slovenska trobojnica. Na obeh straneh baldahina stoječi steni sta okrašeni s pristno narodnimi vencu iz »suhih rož«. Kot častna straža sta pred baldahinom dva glasnika v starodavni belokranjski narodni noši in s kranjskim grbom na sulici.

Na pročelni in ozadnji steni dvorane je čitati v ruskem, slovenskem, poljskem in češkem jeziku napis »Slovanskim časnarjem: deželna zveza za tujski promet v Ljubljani«, delo akademičnega slikarja Gasparija, v vencu planinskih cvetic v ozadju pa: »Planinski pozdrav«.

Ozadje tvori velika slika akademičnega slikarja Marka Rašice: fantazija mogočnega, v neokipečega gorskega velikana. Desno od te slike je Klodičev »Triglav«, M. Koželjeve »Savinjske planine, Magoličev »Bohinjsko jezero« in Germovo »Belopeško jezero«. Na levi ste Groharjevi »Ljubljana« in »Triglav«, ki ste bili že razstavljeni v Londonu, in dve izmed novejših del istega umetnika, »Kmetška kočja v Bohinju« in »Stare fužine v Bohinju« v tako imenovani »Spachtel-maniri. Od drugega domačega umetnika, Srečka Magoliča, vidimo tu krasno »Savinjske planine«, v čarobnem svitu, od Marka Rašice pa dve večji in dve manjši sliki z »Bleda« in »Bohinjskega jezera«. Poleg teh originalnih slikarskih del je videti 12 slik narodnih noš iz nekdanje »Carniole« in krasen izbor fotografičnih del, ki predstavljajo najlepše predele našega gorskega sveta: »Sedlo Hribarica«, »Češka kočja«, »Izvir dolinjske Save«, »Aljažev dom«, »Triglav s Kredarice«, »Vrata s Triglavom«, »Triglavsko jezero«, »Triglav iz Bohinja«, »Razor«, »Triglav«; po-

»Ja, če je tku, pol je pa res še ta nar bulš, de jh pestema spat, de jh na uma razkačl.« sm jest reku in sm se prpravlu, de b šou.

»Prou maš, Pepe, kar pustma jh, sej mende nimaš nč kej pusebn gvišnga iz nim za guvort; če b pa glih rad iz nim guvuru, t um pa pošta puslala, kedr uja pu konc.«

»Glih prou gvišnga nimam iz nim za guvort, sam vošt sm jm mislu, ke sa ritar ratal, družga nč.«

»Tist je pa bl pametn, de pestiš, ke iz tem jh uš sam zdražu, če jm uš tu u misu jemau, de jm u še bl žou, de nisa že ud nekdi še dle spal in tku več dustanjstu dusagl. Če s se za tju vušil kašnga tringelta troštu, t pa raj jest dam tlela tala kuri beder, pa ga snej na zdrauje našga gespuda, pa u use glih dobr.«

»Maš tud prou!« sm reku kuharc, stlaču u pupir zavit kapital kuri beder in sm šou. Kedr jh um pa glih ke na cest sreču, jm um pa tekat vošu, če na uja dremal. Sej vušil uja mende u usakmo cajte za dobr gor uzal ud

Boltatuga Pepeta iz Kudeluga.

tem slike Kranja, Ljubljane, Bleda, Bohinjskega jezera, Bohinjske Bistrice ter Postojnske jame. Pozabiti ne smemo krasno uspelih slik udeležnikov jubilejnega izprekoda na Dunaju, Gorenjcev in Gorenjk, kranjskih kmetijskih godcev, kranjskega pastirja (dve sliki), Kranjca in Kranjice ter pastirja z bisago. Pripomniti je treba, da so te fotografije večinoma vse v velikosti 60x70 in vse naravnost umetno izdelane.

Poleg teh slik pa je na razpogled vsa sila reklamnih predmetov, s katerimi skuša »Zveza« seznanjati vnajni svet s krasotami naše domovine. Tu najdeš vsakovrstnih albumov s slikami naših krajev, potem časopisov v reklamne svrhe, razglednic, raznih reklamnih brošur, manjših fotografij itd. Omeniti moramo tudi dveh ljubkih oprav, miza s stoli in naslonjačem, narejenih iz protja, kakor jih je list »Promet in gostilna« pred kratkim toplo priporočal.

Ob otvoritvi razstave povodom slovanskega časnarskega kongresa je dala »Zveza« po dveh, v krasno gorenjsko narodno nošo oblečenih gospicah, Milki Magoličevi in Ivanki Srakarjevi, razdeliti udeležnikom kongresa album slik in opis naših krajev, isti gospodični, z dvema pristnima »Starokrakovčanoma« sta pa tudi gostom razdeljevali razglednice in dajali pojasnila. Poleg že imenovanih gospodov, ki so sodelovali pri razstavi, moramo še omeniti, da je mnogo pripomogel k uresničenju celega načrta deželni odbor kranjski, stolno mesto Ljubljana in Planinsko društvo, knjigovoznica »Katoliške tiskarne« ter konsorcij lista »Promet in gostilna«; izmed posameznikov pa gg. Ivan Mathian, arhitekt, c. kr. dvorni založnik in lastnik tovarne pahištva, Avgust Berthold, umetni fotograf v Ljubljani, Franc Pavlin, fotograf na Jesenicah, Aleksander Götzl, izdelovalec okvirjev, Ivan Bonač, lastnik tovarne za kartonažo, in Dragotin Hribar, lastnik tiskarne v Ljubljani. Kakor pa smo že rekli, gre glavna zasluga na tako v rlo uspelem skupnem delu v prvi vrsti g. dr. Valentinu Krisperju, kateri je z drugimi vred tu pokazal tudi onim, ki do sedaj morda niso zaupali bogvekaj »Deželni zvezi za tujski promet«, kako ogromno delo se da izvršiti v kratkem času, ako se ga človek poprire z ljubeznijo in navdušenjem za dobro stvar. Zaključujemo z željo, da bi »Zveza«, ki je pokazala, kaj zmore, tudi še nadalje tako čvrsto korakala naprej k svojemu cilju! —o—

Avstrijski protialkoholni shod.

Izšel je sledeči oklic:

Vsi moderni kulturni narodi so izpoznali, da je važen boj proti alkoholizmu in da ga nalaga neodoljiva dolžnost. Dognajo je, da se trajno zavirajo stremjenja za socialni razvoj, za izboljšanje delavskega položaja, če se ne posreči, da se otrese trinoštvo pijančevanja.

Prejšnji rodovi so sodili, da zadostuje boj proti žganjpitju in proti pijančevanju zanemarjenih ljudskih slojev. Napredujoča veda glede izpoznanja bistva o vplivu alkohola in praktične izkušnje narodov, ki so cele rodove zaostali v boju proti alkoholu, so pa dokazale, da se mora temelj alkoholnega boja razširiti. Pokazalo se je, da se žganje le po stopnjah, ne pa po bistvu razlikuje od drugih vpijančljivih pijač. Vemo, da izrazito pijančevanje ne škoduje le samo ljudskemu zdravju, marveč še večje zlo so splošno razširjeni pijanski običaji.

Moderni protialkoholni nasprotnik mora zato izpremeniti vojni načrt. Ne napada več samo nezumno vživanje vpijančljivih pijač, marveč se vojuje tudi proti tradicijam, zgledom in sugestijam, kar vse povzročajo, da je postalo vživanje alkohola navidezno neizgobno za življenje. V vseh slojih, med bogataši in reveži, pri visokih in nižjih, dobimo vkoreninjen predsek, da brez vživanja alkohola ni mogoče veselje do življenja. V šampanjcu bogataša vidi propal žganjar vzor, ki ga ne more doseči in s katerimi se opravičuje. Glede na navedeno naziranje so postale alkoholne koristi moč, ki se ji vklanajo le preradi javno mnenje, postavodaja in uprava. Proti javnemu mnenju mora biti naperjen naš boj, da pridemo korakoma do uspešnih sredstev v postavodaji in v upravi. Alkohol, »domačemu človekove-mu sovražniku«, kakor ga je izborna označil neki avstrijski minister na dunajskem protialkoholnem kongresu, boji boji.

Na protialkoholnem torišču lahko skupno sodelujejo ljudje različnih svetovnih in življenjskih naziranj, če jim je pri srcu vzdržanje in poglobitev kulture. Z raznih perspektiv se lahko zavzamemo za to. Higijeni in zdravnik v prvi vrsti vidi škodo, ki jo povzročajo zdravju alkohol. Misli na bolezn, ki jih naravnost povzročajo pijančevanje, še bolj na važnejšo zmanjšano odporno moč proti vsim boleznim, na degenerajoče vplive glede na potom-

stvo, ki jih povzročajo alkohol. Može krščanske karitas in socialne pomoči vidijo podobno, ki uničujejo delomrznost, rušijo rodbinsko življenje, vse posledice za žene in otroke. Organizirani delavec misli na mogočno pomoč, ki jo da lahko alkoholna abstinenca v razrednem boju. Različna so pota za doseglo smotra, a skupni namen je prepričanje, da je nenadomestljiv temelj vsakega socialnega napredka telesno in duševno zdrav, krepak človek, ki se zaveda svoje dolžnosti in ki ga moramo obvarovati alkoholne nevarnosti.

Priprosta resnica leži izven bojev političkih strank in narodov. Glede na to kličemo na pomoč vse izvoljene ljudske zastopnike vseh narodov po avstrijskih postavodajalnih zbornicah in vse može, ki imajo v rokah veliki upravni aparat, duhovnike, učitelje in zdravnike, sodnike, umetnike. Vse, kar socialno čuti in se trudi za boljšo bodočnost, ženske in moški, mlado in staro, je poklicano, da sodeluje.

Medtem, ko je napredovalo po drugih deželah protialkoholno gibanje in doseglo uspehe, je pa v Avstriji zaostalo glede na uspehe, ki so se pričakovali po kongresu l. 1901. Ne manjka poizkusov, položil se je marsikak temelj, povsod dobimo navdušene može in žene, ki neutrudno delujejo, a prerezepljeni so, preslabi, da bi nasprotniku vzeli resno uspehe.

Manjka zveze za razcepljene sile. Skupno moramo poprijeti, da ustvarimo širši temelj za naše gibanje. Delo hočemo izvršiti v polni luči javnosti. Hočemo zopet spomniti na to, da pomenja protialkoholni boj kulturne namene, da zlomimo brezbriznost državnih sil postavodaje in uprave, kakor tudi časopisja.

Zato se sklicuje na Dunaju splošni avstrijski protialkoholni shod.

Shod se prične 12. oktobra. Priglasitve na »Central Geschäftsstelle österreichischer Alkoholgegner-Vereine, Dunaj, L., Spiegelgasse 19.«

Razpor v nemški socialni demokraciji.

Na socialnodemokratskem provincialnem shodu za Šlezvik-Holštajnsko je nedavno poslanec Legien, voditelj socialnodemokratske strokovne organizacije, dejal, da je verjetno, da se v stranki pojavi razpor. Če tako govori odlični poslanec stranke, je gotovo položaj resen. Vzlic temu pa ne verujemo, da bi se socialnodemokratska stranka na Nemškem res razcepila. Spor je, kakor znano, vsled tega nastal, ker je badenska socialnodemokratska frakcija v deželnem zboru glasovala za proračun, kar sta osrednje vodstvo v Berlinu in osrednje glasilo strankino »Vorwärts« označili za izdajstvo in zatajitev temeljnih načel socialne demokracije. Toda z Badenci je potegnila cela južnonemška socialna demokracija, ki je več ali manj pod vodstvom monakovskega von Vollmarja. Listi so vsi razdeljeni, ti za južnonemške, drugi za severonemške socialne demokrate, oziroma za Bebla. Polemika je huda; zlasti »Leipziger Volkszeitung«, za »Vorwärtsom« najvplivnejši socialistični list, razliva po svoji stari navadi cele golide gnojnice na »izdajavske« badenske, bavarske in württemberške sodruge, ki pa tudi ne ostanejo dolžni krepkega odgovora. Kakor se zdaj poročajo, je na Badenskem in Bavarskem 95 odstotkov vseh socialnodemokratskih organizacij odobrilo taktiko južnonemške demokracije in obsodilo osrednje berlinsko vodstvo.

Stvar je torej res huda. Enaka nevarnost, da se socialnodemokratska stranka razcepi, je bila leta 1899 na strankarskem shodu v Halle-ju, ko sta prvič trčila skupaj Bebel in Vollmar. Vollmar je že takrat zastopal načelo, naj se načela zapostavijo za tem, kar je v danem položaju dosegljivo. Na tem shodu je nameraval Oertel predlagati, da se Vollmarova taktika ostro obsodi. Bebel je bil za to. Socialni demokrati so dolgo disputirali. Vollmar, sit dolgih govorov, stopi k Beblu in ga vpraša: »Ali boste svoj predlog vzdržali?« Bebel: »Da!« Vollmar: »Dobro — pa se razcepimo!« Bebel ni mislil, da so tako daleč prišli, zato je šel z Vollmarjem v postransko sobo, kjer sta se nekako četr ure menila med seboj. Uspeh: Oertel je izjavil, da svoj predlog umakne. Tako se je stvar poravnala.

Zdaj je, soditi po pisanju socialističnih listov, stvar še resnejša. »Vorwärts« označja očit svoj boj in napoveduje, da se bo na letošnjem strankarskem shodu v Norimberku korenito pomedlo z izdajavskimi revizionisti, ki, mesto da bi se borili za včejstvenje socialnodemokratske države bodočnosti, sklepajo kompromise z meščanskimi strankami. Toda do razpora ne bo prišlo. Socialna demokracija v Nemčiji je dobro organizirana. Vrhtega pa ima strankino predsedstvo v rokah vse liste:

razpolaga z uredniki, tajniki, ekspedijenti itd. V deželnih organizacijah gospodarijo po večini pokorni sluge strankinega vodstva. Tudi denarja ima vodstvo na razpolago, južnonemška socialna organizacija pa ne. Odcepila bi se lahko le, ako bi šla z njo strokovna organizacija. Legien je predsednik strokovne komisije; sklepati po tem, kar je govoril v Šlezviku, ima za sčobj svoje ljudi (dva milijona) ali pa vsaj velik del. Strokovna organizacija bi kmalu bila proti radikalnemu berlinskemu strankarskemu vodstvu, ker je strokovna organizacija za pametno delo, strankino vodstvo pa za puste Marksove teorije.

Najbrž pa iz celega spora ne bo nič, ampak bodo v Norimberku revizionisti od radikalcev prevpiti in se bodo strankini disciplini na ljubo lepo udali.

Borza dekliskih trgovcev.

Borza dekliskih trgovcev je Ogrsko; tako piše list »Bukowinaer Volksblatt«. Na kongresih, katerih namen je borba proti kupčiji z dekleti, in na shodih v obrambo židovstva, se je večkrat i z židovske i s krščanske strani priznalo in konstatiralo, da so Židje prvi in skoraj edini trgovci z dekleti. Nebrojne aretacije teh kupčevalcev in neštne sodne obravnave so potrdile to nesramno dejstvo, katero imenuje židovski pisatelj dr. Nordau največji madež človeške zgodovine, posebno pa židovstva, in ki ima svoj izvor edino le v najnižkotnejši, najbrezobzirnejši in najnesramnejši pohlepnosti.

Ogrske oblasti so dolgo časa zakrivale obe očesi, da ne bi videli te prokletstva vredne kupčije. Časopisje je tudi molčalo. Šele ko je inozemstvo z ostro kritiko posvetilo v ta mednarodni svinjak, se je tudi zganila vest ogrskih oblasti. Niso se samo spomnili, da je bil pred 30 leti Thaiss, tedanji policijski šef v Budimpešti, največji agent dekliskih trgovcev, temveč so kazali tudi s prtom na druge višje policijske uradnike, o katerih se je govorilo, da so v zvezi s to čedno družbo trgovcev s sužnji. V znani tožbi bivšega justičnega ministra Polonijija proti poslancu Lengyelu — ki je tudi sam Žid — je dokazal le-ta, da je židovski minister kot odvetnik nagrabil svoje premoženje in bogastvo s pokroviteljstvom dekliskih trgovcev.

Zločini trgovcev z dekleti vpijejo, ali pravzaprav, smrde do nebes. Tako se poročajo iz Budimpešte, da so ogrska kmetška dekleta, katera so prodali v Budimpešti, pisala grozna pisma svojim staršem, ali ko so jih začeli iskati, so že izginila. Pred par tedni je iz Ogrske brez sledu »odpotovalo« deset dvanajst- do štirinajstletnih deklic. Cela vrsta delavk v budimpeštanskih tiskarnah je postala žrtev organizirane kupčije z dekleti. Dekliški trgovci so imeli celo v eni najboljših kavaren v glavnem mestu, v kavarni »New York« svojo zalogo, katero je pred par tedni policija izsledila in odpravila. Artistovski agent Ivan Antonyi je ustanovil navidezno šolo za gledališke igralce, v kateri je mlade deklice izobraževal v »umetnosti« in jih potem prodajal nemškimi tingel-tanglom in inozemskim tolerančnim hišam.

Žida Samuel Nyiszeg in Malvin Kis, ki sta bila pred kratkim obsojena radi kupčije z dekleti, sta bila dobavitelja za kazine in kavarne v dunajskem drugem okraju (Leopoldstadt) in njune žrtve so bili nedolžni otroci najnežnejše starosti. V Braševem so dali meseca majnika pod ključje Efraima Jakoba Weinsteina, ravno ko je hotel odpraviti enajst deklic s Sedmograškega v Carigrad. Deklice so bile naročene za turške hareme. Ta čifut ima 200.000 K letnih dohodkov. Odpošilja »blago« tudi v Azijo, večinoma pa v Egipt. Za vse to pa je bil obsojen le na dva meseca!!

Pred kratkim je bil budimpeštanski hišni posestnik Moric Neumann radi dekliske kupčije obsojen le na dva meseca zapora in 600 K kazni. Neumann se bavi z deklisko kupčijo že več let in je hotel odpraviti dve mladi deklici v Sarajevo. Ta Žid je z vso južno Ogrsko in Balkanom v »kupčijski« zvezi. Njegova rodbina ima v Velikem Bečkereku, Reki, Zala-Egerszegu, Kaniži, Temešvaru in Sarajevem javne hiše, in policiji se je posrečilo zajeti njegovo obsežno korespondenco, v kateri imenuje svoje žrtve vedno le »pečenko«.

Lahko se reče, da samo v Budimpešti izgine vsako leto brez sledu sedem do osem tisoč deklet, na celem Ogrskem pa naraste do število na 15.000 — samih žrtev te nesramne kupčije. Povdarjati je treba, da je vzrok takemu silnemu razširjenju te sramote iskati v ogrskem postavodajalstvu, kajti ogrski kazenski zakon smatra kupčijo z dekleti le za — prestopok in do-loča največjo kazen na dva meseca zapora in 600 K globe. Pomočki zapeljivcev so večinoma mali oglasi v židovskih listih. Poleg tega imajo dekliski trgovci popolno trgovsko organizacijo in svoje lastno narečje.

Na Ogrskem so izsledili v 32 mestih 53 dekliskih trgovcev. Blago prve vrste se odpošilja v Ameriko, druge vrste na Francosko, Nemško, v Italijo in Turčijo. »Izvržek« ostane za »domače potrebe«. V Aleksandriji je sedaj 600 ogrskih deklet, v Argentini 688 v robstvu sramote. Vsi ti podatki so najnovejši. Med dekliskimi trgovci, ki so bili kaznovani zadnja leta in so opravljali svoj posel »na debelo«, se čitajo sledeča značilna imena: David Auerbach (Dovidl), Srule Verscheubaum, Mendl Eidotter, Chajem Krankenfreund, Ester Schupfenfang, Mardochai Rosenduft, Elizer Tulpenfeld, Gedajle Veilchenduft, Leizer Tenzerles, Veitel Aschloch, Schmul Kanalgeruch in Abraham Aferduft.

Zal, da prošlo leto ustanovljeni ogrski narodni odbor proti dekliski kupčiji ni še dosegel skupnega delovanja z inozemskimi odbori in z ogrskimi policijskimi oblastmi, vsled česar ima tudi šele malo uspehov. Splošno pa kaže družba na Ogrskem zelo malo zanimanja za to veliko socialno vprašanje.

AVSTRO - OGRSKA.

Cesar.

Cesar je zaprisegel 11. t. m. dopoldne v Budimpešti novoimenovane tajne svetnike barona Raucha, Gezo Bernatha in grofa Pavla Festeticsa, kakor tudi banjaluškega metropolita Popoviča. Po zapri-segi jih je zaslišal v avdijenci.

Bosansko vprašanje in Nemci.

Bivši trgovinski minister dr. Baenreither je prepotoval Bosno. Zdaj piše brošuro o svojem potovanju. Baenreither izjavlja, da se bo vršila pred delegacijskim zasedanjem konferenca nemških delegatov. Upa, da se dogovore nemški delegati glede na Bosno tudi z delegati ostalih strank, kakor so se že svoj čas večkrat neobvezno dogovorili o postopanju z ogrskimi delegati. Sodi, da vlada še ne predloži zakonskega načrta o bosanski samoupravi, ker sklepajo delegacije zgolj o proračunu. Delegacije se bodo obširneje pečale z bosanskimi razmerami glede na podelitev turške ustave. Delegacija mora zahtevati od vlade pojasnila, da si sama ustvari pravo sliko o razmerah. Baenreither obžaluje, da so se zadnja leta tako malo pečali z bosanskimi razmerami, ker so bili poklicani možje preobloženi z drugimi vprašanji. Nemci le pozdravljajo bosanske in hercegovske razmere, ker so povsod uvedli nemščino kot upravni in službeni jezik. Nemci sodijo, da mora priti ustava.

Čehi in Nemci.

Dne 28. t. m. imajo skupno posveto-vanje nemški župani in nemški poslanci z župnega Češkega. Posvetovali se bodo, kako ustaviti češko prodiranje. Hebski mestni svet je sklenil oster protest, ker je bil premeščen češki sodnik Kromus na mesto sodnega tajnika dr. Wenzla.

Olajšave pri orožnih vajah deželnih brambovcv.

Uradni deželnobrambovski list objavlja odlok deželnobrambovskega ministrstva, ki odpravlja orožne vaje onim vojakom, ki služijo enajsto in dvanajsto leto, izjemoma deželnobrambovskega polka št. 4 in pa obeh strelskih polkov.

Prva srbska mesna pošiljatev na dunajski trg.

Štirje vagoni zaklanih prešičev, 189, iz Srbije so došli na Dunaj. Predno so jih zaklali, so jih pregledali živinovozdravstveni organi. Na Dunaju niso dopustili na trg treh prešičev, ker se je meso pokvarilo. Zasedanje češkega deželnega zbora.

Vlada ne namerava podati o jezikovnem načrtu v zasedanju češkega deželnega zbora nikake izjave, ker je ministrski odbor dozdej rešil šele prvo branje načrta. V prvi seji češkega deželnega zbora predlože zakonski načrt o izpremembi deželnega in deželnega volivnega reda. — Nemci ustanove najbrže v češkem dežel-nem zboru skupen klub. Gotovo je že zdaj, da ustanove nemški agrarci in nemška ljudska stranka »Nemško narodno zvezo«, ki ji pristopijo tudi štirje divjaki.

Čehi naročajo vodovodne cevi na francoskem.

V Radocimu blizu Prage napravijo 4 kilometre dolg vodovod. V razpisu za oddajo del se stavlja pogoj, da mora podjetnik naročiti vodovodne cevi pri francoski tvrdki v Pont-à-Moussou.

Posvetovanje tajnikov trgovskih zbornic. V Pragi se vrši zdaj po trgovinskem ministrstvu sklicana konferenca tajnikov trgovinskih zbornic in pa obrtnih referentov deželnih viad.

Izboljšanje uslužbencem državnih železnic.

»Nemška narodna korespondenca« objavlja: Železniško ministrstvo porabi

za izboljšanje položaja uradnikom in uslužbencem državnih železnic 10 milijonov kron, in sicer 8.300.000 K iz onih 80 milijonov kron, ki jih je dovolila zbornica koncem poletnega zasedanja, 1.700.000 K se pa izkaže v proračunu za leto 1909. Zato se večina izboljšanj izvede 1. oktobra t. l., manjši del pa 1. januarja 1909. Dovoljene vsote se sledeče porazdele: Izboljša se sistemiziranje in pomnože se osobito mesta VII. činovnega razreda. Inspektorji postanejo enakopravni z državnimi uradniki enakega činovnega razreda, za kar porabijo 50.000 K. Uradniki, ki morajo nositi uniformo, dobe uniformski pavšale letnih 120 K, za kar se porabi 40.000 K. Za uradnike, poduradnike in uslužbence se uvedejo sledeča izboljšanja: Enotne postavke pri vračunanju naravnih stanovanj se znižajo za 20 do 30 odstotkov, za kar porabijo 60.000 K. Uredi se stanarina v mestih, kjer znaša manj, kakor aktivitetna doklada državnih uradnikov, zviša se nočna doklada prometnim uradnikom v dispozicijskih postajah na 2 K, za brzozjavne uradnike na 1 K, za ostale na 1 K 50 h, oziroma 75 h. Kjer že obstajajo nočne doklade, se zvišajo na 1 K 50 h, odnosno 75 h. Osobje, ki sestavlja vlake, tudi dobi nočne doklade, ki bodo stale 50.000 K. Postajni načelniki dobe funkcijsko doklado, za kar porabijo 380 tisoč kron, nadalje bodo dobili potne pavšale uslužbenci za vzdrževanje proge od 1. oktobra t. l., kar bo stalo 22.000 K. — Strojni mojstri dobe mesečno doklado 40 K, kar bo veljalo 80.000 K. Vožne pristojbine spremljevalnega in lokomotivnega osobja se zvišajo za 20 odstotkov, kar bo stalo 2 milijona kron. Nadalje dobe doklade blagajniški in kalkulacijski uradniki letnih 702 do 144 K, za kar bodo potrebovali 230.000 K. Za preiskovanje kotlov se dovoli po 10 K. Končno se omogoči pomnožitev dopustov in se poenačijo uradne in službene ure. Za izboljšanje avtomatičnega napredovanja v službi se namerava izdati 1 milijon, za povišanje dnin in za ureditev nadur po skladiščih pa dva in pol milijona kron.

TURČIJA.

Odpoklicanje reformnih orožniških častnikov. — Klub izgnancev. — Nemiri v Ipeku.

Velevlasti se pogajajo, da odpokličejo iz Makedonije reformne orožniške častnike. — Nekdanji politični izgnanci so ustanovili klub, ki ima že 4000 članov, a upajo, da poskoči število članov na 18.000. — V Ipeku so izbruhnili nemiri. Hilmi paša je odposlal vojake v pobunjeni okraj.

MINISTRSKI GOLJUF.

Iz Kodanjske poročajo, da je bivši danski minister Alberti ogoljufal kot ravnatelj kmečke hranilnice kmete za več kot 10 milijonov kron. Vse se čudi, zakaj je rabil toliko denarja, ker ni razkošno živel. Kralj ni mogel verjeti poročil o goljufijah. Baj je tudi kralja opeharil za cel milijon, ki mu ga je posodil. Alberti je bil, predno je postal minister, v Kodanju advokat. Star je zdaj 58 let. Sicer so pa čivkali že vrabci, da v kmečki hranilnici ni vse tako, kakor bi moralo biti. Saj je defraudiral dr. Alberti 14 let! Dasi so ga zaradi goljufij napadali po listih, je občeval v najboljši kodanjski družbi in na dvoru.

NOVI ITALIJANSKI POSLANIKI.

Italijanski dunajski poslanik postane menda knez Frasso Dentice, dunajskega italijanskega poslanika, vojvoda Avarno, premeste v Berlin.

TOLSTOJ ČASTNI ČLAN PETERBURŠKEGA VSEUČILIŠČA.

Peterburško vseučilišče je sklenilo, da imenuje Tolstega za častnega člana peterburškega vseučilišča.

PRUSI PONEMČUJEJO POLJSKA IMENA.

Prusko notranje ministrstvo je iznašlo novo sredstvo po mažarskem vzorcu, da fabricira iz Poljakov Nemce. Inozemski Poljaki, ki bodo hoteli postati nemški državljani, si bodo morali nadeti nemška imena, če so za Nemce njihova poljska težko izgovorljiva. Seveda, da bodo Prusi gledali na to, da bo vsako poljsko ime težko izgovorljivo za Nemce.

CARJEVI POTOVALNI NAČRTI.

»Petit Parisien« poroča: Car obišče predvsem angleškega kralja Edvarda v Osbornu, nato obišče cesarja Franca Jožefa I. in se poda v Neapoli, kjer se snide z italijanskim kraljem Viktorjem Emanuelom. »Martin« poroča, da obišče car tudi Fallièresa.

BOMBNI NAPADI V BARCELONI.

V Saragozi so zaprli 22-letnega Jeana Melicha, ki je priznal, da je položil svojčas v Barceloni bombo.

SKLICANJE HRVAŠKEGA SABORÁ.

»Hrvatski« poročajo iz Budimpešte, da v prvi vrsti zahteva minister Josipović, naj bi se sklical sabor. Isti da ima že naslednika banu Rauchu, in sicer v nekem politiku izven strank, ki mu je pa hrvaško-srbska koalicija naklonjena. — Poslanec Stjepan Radić predlaga v svojem »Domu« radikalen korak, ako ne bo sabor do 1. oktobra sklican. V tem slučaju naj bi se poslanci sešli v posvetovanje in sklenili, da se pošlje k Njegovemu Veličanstvu deputacija, ki bo prosila, da se sabor takoj skliče. Če bi vladar odposlanstva ne sprejel ali prošnje ne uslišal, naj izdajo vse stranke skupen proglas narodu, da je prenehala med kraljestvima Hrvatsko in Ogrsko vsaka ustavna zveza, da hrvaški sabor ne bo pošiljal več delegatov v Budimpešto in se ne bo več pogajal z delegati ogrskega državnega zbora, nego smatral kraljevino hrvaško kot samostojno in neodvisno deželo v okvirju monarhije in njenih skupnih zadev.

ARETACIJE SRBOV NA HRVAŠKEM.

Ponoči od 10. na 11. t. m. so v Skradu, okraj Vojnić, preiskali stanovanje učitelja Petra Petrovića, istega aretirali in izročili zagrebškemu sodnemu dvoru. Našli so bili neko cirilčno razglednico in več srbskih zastav. Ta aretacija je v zvezi s hišnimi preiskavami v Vrginmostu, kjer je pričakovati tudi več aretacij. — V Boviću, kamor je dospel državni pravdnik Accurti iz Zagreba, so zaprli tajnika srbske kmečke stranke, Gjorgja Jovanovića, in mu zaplenili mnogo pisem, ki baje kompromitirajo poslanca Svetozara Pribičevića. — V Kirsću so zaplenili učitelju Sruiću pisma, brzozjavke in neke knjige. — V Vrginmostu so isto storili pri učitelju Momčiloviću. Govore, da bodo nekateri od teh aretirani in oddani zaradi veleizdaje v Zagreb. — V »Srbski tiskarni«, kjer se tiska »Srbobran«, se je zopet vršila preiskava.

Dnevne novice.

+ Mladeniški shod na Notranjskem.

Že pred meseci se je sprožila misel o skupnem shodu notranjskih naših izobraževalnih društev, a razne slavnosti so bile na potu. Živahno letošnje gibanje pa je dovedlo notranjske mladino ljube do sklepa, da naj bi se v septembru priredil splošen sestanek zavednih in poštenih notranjskih mladeničev. Pri tej priliki naj bi se položil temelj mladinski organizaciji po vsej Notranjski. Dasi bo prvi sestanek imel le bolj znak večjega skupnega izleta v Cerknico, znano po svojem čudovitem jezeru in bližnjem divje-romantičnem Škocijanu, vendar bo gotovo velepomemben radi tega, ker bo to prvi splošni sestanek dobre notranjske mladine. Ko se probuja mladina drugod, ne sme v tem zaostati toli slavljena naša Notranjska. Tudi notranjski fantje se morajo spoznati od blizu in se navdušiti za skupno delo sebi in celemu narodu v prid. Notranjska bodi res zavedna, zavedna v krščanskem smislu. V tej smeri se mora zganiti in organizovati vsa notranjska mladina, moška in ženska. Doselej bolj pozabljena se mora sama dvigniti in dekazati, da hoče biti kos težavnim nalogi, ko hoče pred vsakomur braniti vero očetov in milo svojo, dasi kršno Notranjsko. — V ta namen torej, da se medsebojno spoznajo in trdno organizujejo na temelju krščanskih vzvišenih misli kot neuklonljiva bojna četa, se zbera notranjski mladeniči dne 27. t. m. v prijazni Cerknici. Letos tukaj, drugo leto drugje in tretje istotako, dokler se ne prebudi vsa notranjska mladina in ne zagori za lepe svoje vzore. Od Idrije in Vrhnik, iz Menišije in od Pivke ter vinorodne vipavske doline naj se zbera mladeniči v čim večjem številu na svojem mejdanu. Vsa izobraževalna notranjska društva naj skrbje za obilo zastopstvo. Povsod na delo in agitacijo, da se zdramijo vsi! — Shod bo obsegal: dopoldne ob pol 10. uri skupen obhod po trgu, potem sv. maša, ob 11. uri zborovanje. Popoldne telovadba ali izlet v bližnji Škocijan, če bo lepo vreme, sicer pa bodo igralci izobraževalnega cerkniškega društva igrali igro udeležencem na čast. Podrobnejši in natančnejši dnevni raspored se pravočasno objavi. Radi reda naj se blagovolji naznaniti iz vsake vasi število udeležencev in zastopstvo društev, zlasti če se udeleže tudi z zastavo. Število udeležencev je potrebno radi skupnega kosila! Vse prijave in vprašanja naj se pošiljajo na g. Antona Lavrenčiča, kapelana v Cerknici, ali g. Jos. Puntar-ja, cand. phil., Unec, do 22. ali vsaj do 23. septembra.

+ Svobodni »mislci«. Framasonska organizacija »Svobodne misli«, to kotičke in gojišče proticerkvenih laži in brezverstva, je porabila shod slovenskih časn-

karjev, da se pokaže na Slovenskem. »Sl. Narod«, ki pri vsaki priliki pripoveduje, da nikdar vere ne napada, je glasilo te naravnost ateistične družbe. V »Narodu« tako izpovedujejo svoj program:

»Svobodna Misel je kulturna organizacija, kjer se združujejo na skupno delo vsi sloji, od priprostega delavca, organiziranega v socialnodemokratskih vrstah, do buržuazije in znanstvenikov, od izobraževalnih društev do vsakovrstnih naprednih organizacij. Svobodomiselci pravijo: Vsak, kdor se odkrito priznava nasprotnikom katolicizma, kdor si hoče stvariti svetovni nazor, ki odgovarja znanstvu in razumu, je naš sodelavec. — Klerikalci se bijejo na prsi, trdeč, da verujejo resnično v svoje nauke in malike, dasi ni dvoma, da je to le pretveza in hlinba. Svobodomiselci priznavajo odkrito, jasno in odločno to, da ne verujejo v katoliško malikovanje, da so odločni protiklerikalci, protikatoličani! Kdor se je že odredel katoličanstvu, komur je na tem, da se propagira protikatoliško gibanje ter se razširi »Svobodna Misel« tudi pri nas, naj podpira protiklerikalno časopisje in knjige ter naj pristopa v vrsto svobodomislecev!«

Tak je torej program novodobnih antikristov, ki pravijo, da bodo krščanstvo iztrebili in svoje konfuzne misli svetu vsilili. Kje so stari liberalci dr. Tavčarje šole? Šli so, ni jih več, mladina je vrgla njihovo polovičarstvo čez krov, in oznanja najradikalnejši boj ateizma proti vsaki verski misli. In žena dr. Tavčarjeva je demonstrirala s tem, da je kot zastopnica ženstva te nove vrste prisostvovala, ko se je »svobodomislec« norčeval iz starih liberalcev in jih zaničeval ter oznanjal najbolj divji boj proti katoliški veri. Jasno je, da so se ljudje, ki se udeležujejo takih shodov, sami črtali iz vrst katoličanov, izobčili so se sami iz krščanskega sveta. In kdo so ti novi apostoli »svobodne misli«? Predvsem bivši študentje. Glavno besedo je imel bivši filozof Ivan Lah, ki je do najnovjšega časa pridno hodil okoli kantonikov in s honorarji »Družbe sv. Mohorja« dobil sredstev, da je postal tako »svobodomiseln«. Za tega bivšega študenta sploh vse krščanstvo ni drugega kot bajka. Kvasil je strašne reči o srednjem veku, o razvoju in napredku. Pravijo, da bo obesil svojo filozofijo na klin in da vstopi na ljubljanskem magistratu. To bo zopet lepa pridobitev za magistratno zbirko filozofov. Sklical jih je Lotrič iz Železnikov, dalje so bili v predsedstvu Berce, Gruden, Iv. Novak in Zalar. Lotrič je učil: »Pogoj za pristopitev k organizaciji svobodne misli dose-daj se ni brezkonfesionalnost, ki pa se zelo priporoča.« Ta framasonska organizacija je seveda tudi tajna, Lotrič je svoje ovčice poučeval tako:

»Od priglašanih pristašev gotovega okrožja, občine, mesta, imenuje pripravljalni osrednji odbor zaupnika, ki združi pristaše svojega delokroga v krajevno skupino in posreduje med to krajevno organizacijo in osrednjim odborom. Kdor pa vsled svojega socialnega stališča niti v ožjem krogu ne more biti znan kot pristaš »Svobodne Misli«, ostane priglašen le pri osrednjem odboru, katerega najstrožja tajnost je zjamčena. To bi bila združevalna navodila za eno leto. Potem bi se sklical občni zbor vseh organiziranih slovenskih svobodomislecev; na tem občnem zboru bi se izvolilo definitivni osrednji odbor in postavilo definitivna organizacijska pravila.«

Nato je Lotrič pridigal, da je »Bog otemnel v svoji nebeški slavi« in razum (Lotričev seveda) je zasvetil. In nato je zmerjal »liberalne inteligente«, da nimajo še dovolj energije, da bi se čisto otresli vsakega verskega izpovedanja in jih je klical na boj na »protikatoliško polje«. Anton Kristan, ki zdaj v Ljubljani poučuje mladino v socialnodemokratski pravosti, je priporočal ločitev cerkve od države, svobodno šolo in razporoko. Potem so med junaki-prvaki svobodne misli še pribiti imena: Tomec, Kisovec, dr. Tavčarjev bivši koncipijent dr. Dermota, neki Harečič je zagovarjal fulminantno misel, da se malj otroci v šoli ne smejo učiti več veronauka, ampak morajo namestu katekizma dobiti v roke — knjižico s postavami. K tej organizaciji so pristopili — da to pribijemo —: Splošno žensko društvo, katerega predsednica dr. Tavčarjeva je bila osebno navzoča, dalje narodno radikalno in napredno svobodomiselnost dijaštvo. S tem se je zlasti liberalno ženstvo pokazalo v svoji pravi luči. Ljubljanske dame, ki so članice tega društva, morajo vedeti tudi za posledice, ki prihajajo od takega članstva. Kdor je včlanjen v društvi, ki tako jasno proglašajo direktni boj proti veri in cerkvi, se je izobčil iz cerkvene skupnosti.

+ **Afera Gangl.** Engelbert Gangl je v Idriji s častno besedo izjavil, da sta mu deželni glavar in dr. Šusteršič rekla, da naj Idrijčani le prezidajo društveni dom. Mi smo bili takoj izpočetka prepričani, da je kaj takega nemogoče, kajti taka dva politika, kot sta deželni glavar in dr. Šusteršič, znata besede tehtati in ne moreta govoriti privatno drugače, kakor glasujeta v seji. Za nas je bilo že izpočetka jasno, kaj je res. Deželni glavar je takoj izjavil, da je smešno o njem le kaj takega trditi, dr. Šusteršič pa nam piše:

»Jaz sem Ganglu in županu rekel, da smejo samo popraviti hišo, tako kakor je določil deželni tehnik, ko je bil v Idriji, to je: s proračunom 7200 K. Gangl je dobro vedel, da ne smejo hiše prezidavati, temveč, da jo smejo le popraviti.« S tem je Ganglova »beseda« razkrinkana. Idrijčanje, ki so mu verjeli, se naj pri njem zahvalijo! Ganglova »beseda« pa ne bo pozabljena, kajti ta neresnica ga bo še po glavni tepla.

+ **Sestanek krščansko-socialnih zavodnikov** koprškega okraja se je vršil dne 10. t. m. v Koprju. Vsi sklepi glede na bližnje deželnozborske volitve so bili sprejeti soglasno. Kmalu izpregovorimo o tem obširno.

+ **Nov svobodomiseln krst.** Francoski svobodomiselnici bi radi odpravili vse zakramente. Pa to jim ne zadostuje; izmišljajo si druge na »laični podlagi«. Nedavno je župan v Saint Pierre krstil nekega otroka »v imenu republike in svobodne misli v svobodnega državljanca«. Za botra je bil svobodomiseln učitelj. Nato je stariše nagovoril, češ, da se bodo odzdej otroci krstili s »svobodo in napredkom« in ne več z »vodo in soljo«. Kakor se vidi, francoskim svobodomiselnem res soli manjka. Tako daleč bi prišli tudi pri nas, ako bi zavladali liberalni župani in učitelji s svojo neslanostjo.

+ **Za župnika** v Ospu v Istri je bil izvoljen č. g. Budin, župnik v Sočergi. Od 86 glasov je dobil 85.

+ **Javna telovadba** radovljiskega telovadnega odseka se preloži iz tehtnih vzrokov na poznejši čas, kakor nam poroča odbor. — Na Brezjah se ustanovi telovadni odsek prihodnji mesec.

+ **Tržaški »narodnjaki«** so spomin pred sto leti na Vrdeli pri Trstu rojenega pesnika rodoljuba Josipa Godina - Vrdelškega, ki je bil silno pobožen mož, proslavili na ta način, da so mesto sv. maše priredili ples in, kar je tudi unikum, spominsko ploščo rojstva vzdali v hišo, v kateri Josip Godina - Vrdelski sploh ni bil rojen in sicer zato, ker je prava rojstna hiša preveč uboga za tržaške frakarje. Ko je slavnostni govornik končal svoj govor, je neka sorodnica Godine - Vrdelskega pred vsem občinstvom rekla: »Gostje Slovani, vi ste varani. Hiša, na kateri je vzdana ploščica, ni rojstna hiša pokojnika.« Obrazi, ki so jih pri teh besedah napravili prireditelji slavnosti, se v svoji dogosti in presenečenosti ne dajo zlepa opisati...

+ **Felice Venezian**, znani voditelj trž. italijanske nacionalno-liberalne stranke je včeraj ob 3. uri popoldne umrl. Italijani v Trstu bodo pač imeli dovolj vzroka žalovati za njim, ki je z veliko energijo in bistroumjem vzdrževal in vodil trho tržaško liberalstvo. Osebo ljubeznjivo, je v političkem oziru nasproti Slovencem kazal fanatiško mrzkost.

+ **Šolske knjige za srednje šole.** Profesor dr. Anton Medved v Mariboru spišuje cerkveno zgodovino za VIII. razred srednjih šol.

— **»Prosveta« v Novem mestu.** Tu se je ustanovila podružnica »Prosvete«. Zborniki na prav »radikalni« način deset akademikov-radikalcev s celega Dolenjskega in dva ali tri gimnazijce. Pod akademike smo pa všteli tudi abiturijente. Če odštejemo akademike-neradikalce, ki so se tudi udeležili tega zabavnega večera kot gostje, je brojilo občinstvo reci in piši: osem glav. Po uvodnem klobasanju zastopnika osrednjega odbora se je volil odbor. Za predsednika je bil izvoljen tovariš jurist Kobe. Le-ta si je štel takoj v svojo prijetno dolžnost, napasti enega izmed akademikov-gostov z besedami: »Mi bomo delali za narod; na kočevsko mejo seveda ne bomo hodili stražiti s puškami, kakor se je blagovolil izraziti neki gospod.« Tisti »neki gospod« je namreč takrat, ko so se novomeški abiturijentje, bodoči radikalci, nezmagonosno

vračali iz črnomaljskega okraja, kjer so neke na kočevski meji otvorili knjižnico, baje dejal enemu od tistih gospodov, da bi bilo bolj pametno, na kočevski meji s puško stražiti, nego knjižnice ustanavljati. To je seveda novi predsednik takoj uporabil v svojem dolgovoznem govoru, menječ, da bo s tem dosegel trojno: napadel javno »tistega gospoda«, pomagal sebi iz zadrege, ker ni vedel nič pametnejšega povedati, in tretjič da bo povzročil med občinstvom velikansko senzacijo. In glej, mož je deloma prav računal. Kajti na njegove besede, da se je »blagovolil neki gospod« tako izraziti, se začuje izmed zgoraj omenjenega, osem glav in »ništa više« broječega občinstva glas: »Ho, ho, — kdo pa je bil to?« Ta glas je predsednika nekoliko ojunail. Začel je dalje govoriti in se po svoji možnosti trudil, da bi dokazal, da on kot predsednik »Prosvete« podružnice niti ne razume društvenih pravil. In res, ta dokaz se mu je tudi posrečil. Rekel je: »Ustanovili smo že lansko leto podružnico »Prosvete«. Toda kaj se je zgodilo? Takoj tretji dan po ustanovitvi se nas je poklicalo na glavarstvo in nam reklo, da je ustanovitev neveljavna, ker nismo predložili pravil. To pa vendar — namreč predložiti pravila — ni treba, ker ja pravi § 42. društvenih pravil: Vsaka podružnica si sme sestaviti svoja pravila, ki pa se morajo vjemati z določili društvenih pravil in biti potrjena od društvenega odbora. Izprememba podružničnih pravil je možna le, če društveni odbor temu pritrudi.« Tako je rekel predsednik in citiral doslovno § 42. Po njegovem mnenju je torej v tem paragrafu rečeno, da je vsaka novoustanovljena podružnica »Prosvete« veljavna, če odobri osrednji odbor njena pravila, beseda vlade je pa vsled tega paragrafa izključena. Kaj pa, ko bi izdala »Prosveta« komentar k svojim pravilom?

— **Napredek v Kropi.** V Kropi so dne 10. t. m. zvečer privkral gorele električne luči. Želbljarska zadruga je napeljala v svoje prostore elektriko, kar znači nov napredek zadruge.

— **Napredek v Istri.** Minulo nedeljo, 30. avgusta, so se zbrali v Jelšanah možje ondotne župnije in občine v posvet za ustanovitev posojilnice, ki je ondotnim krajem jako potrebna. G. V. Kramaršič, revizor »Zadružne zveze« iz Ljubljane, je razložil zbranim možem pravila Rafajajenske posojilnice. Ustanovitev so priporočali razni možje, nato se je pa takoj izvolil odbor, kateremu načeluje župnik v Jelšanah, g. Velhartický; v odboru so najuglednejši možje celega okoliša, kolikor ga bo nova posojilnica obsegala, to je županijo in župnijo Jelšane.

— **Iz reške doline.** V torek, 1. septembra, se je vršila v Ilirski Bistrici volitev novega cestnega načelnika za ilirsko-bistriški okraj. Izvoljen je načelnikom g. Jožef Benigar iz Trnovca; njega namestnikom g. A. Urbančič, župan v Knežaku. Oba sta vrla somišljenika S. L. S. Dosedaj so imeli zastop popolnoma v rokah liberalci. — V Harije je prišel vendar enkrat težko pričakovani duhovnik, prišel je g. J. Borštner. Vrli Harijci so ga navdušeno sprejeli. — V Gospodarskem društvu se je mudil te dni revizor »Zadružne zveze« iz Ljubljane, g. V. Kramaršič. Po večdnevni temeljiti reviziji se je prepričal, da je vse v redu in se vse poslovanje vrši popolnoma pravilno. Vsa pišava »Notranjca« in »Slovenskega Naroda« se je torej izkazala kot popolnoma nesnovana in podla, kakor po navadi. — Naše vžigalice gredo pridno v promet. Gospodarsko društvo je je od 1. maja do sedaj spravilo v promet že sedem velikih zabojev. To je 35.000 škatlic! Še mnogo več se jih bo pa prodalo, ko jih bodo rabili v vsakem kraju naše doline. — V Knežaku prodaja vžigalice krščansko-socialne zveze trgovec g. Fran Urbančič. — Kaj pa v Šmihelu in Št. Petru. Nismo še nič slišali, da bi se tudi tam prodajale!

— **Izjava.** Koncem avgusta in začetkom septembra t. l. se je klatil po Dolenjskem neki gospod že malo osivelih las ter je izrabljal neke moje dokumente, predstavljajoč se z njimi za »Zarjana«, medicina Arnšeka, in je z beračenjem nadlegoval č. duhovščino. Izjavljam, da ta gospod ni identičen z mojo osebo, ter da mi je letošnje leto v Gradcu zmanjkalo eno kolokvijsko in ubožno izpričevalo. Dotični gospod je imel baje tudi neko legitimacijo društva »Zarje«, glasečo se na

moje ime, ki jo je pa najbrže sam izpolnil na nalašč za to pripravljen formular iz kartona. To izjavljam resnici na ljubo in da se ne krši na tak podel način ugled društva »Zarje«. Opozarjam č. duhovščino na to, da dotični gospod še najbrže ni preberal vseh župnišč. Hvala vsem, ki so me o tem obvestili — Gornja Ponikva, dne 8. septembra 1908. — med. Andrej Arnšek, član društva »Zarja«.

— **Vipava.** Te dni je bila med dnevnimi novicami v časopisu »Slovenec« notica: Zlomil si je roko načelnik vipavskega telovadnega odseka, brat Jožef Kobal. Ker je ta notica prišla v roke vam najbrže pomotoma, zato si Vas dovoljujem prositi, da še enkrat natisnete nesrečo sledeče: Po predavanju g. abiturijenta Fr. Ježa je bila običajna telovadba. Brat Jožef Kobal je šel na ročke in v najhujšem kolebu se mu utrže vrv, nakar pade nesrečno na tla. Vrv je videti kakor da bi bila narezana. Največja krivda pa zadene nas, ker nismo vse pregledali, predno smo telovadili. Pripomniti je tudi, da so te vrvi bile skoro mesec dni v vodi. Lahkomišljeni vipavski mladeniči so namreč tukajšnjemu odseku binško soboto orodje pokradli in v vodo vrgli, kjer je ležalo skoro en mesec.

— **Parnik obtičal.** Dne 8. t. m. zvečer je obtičal pri rtu Pručenik blizu Biograda v Dalmaciji parnik »Isea« društva »Dalmatia«. Valovi so ga vrgli na plitvino. Parnik ni trpel nobene vidne škode. Moštvo je rešeno.

— **Utopil se je pri ribolovu** Marijan Čošič pri Vrbanji. Plaval je čez potok ter izginil sredi vode. Drugo jutro so ga našli mrtvega.

— **Podraženje premoega** napovedujejo s 1. oktobrom t. l. Trboveljski premoeg se podraži od 24 do 28 vinarjev za meterski stot, pa tudi briket se podraži za 10 vinarjev pri 100 kosih. »Prijetno« presenečenje za prihodnjo zimo.

— **Letošnje cesarske vaje** se vrše od 15. do 18. septembra na Ogrskem okoli Stolnega Belegrada in Papa-Kaposvara. Udeležijo se jih 4. armadni zbor (Budimpešta), 5. zbor (Požun) in 13. zbor (Zagreb). Vseh mož bo 60.000. Terrain za operacije je težaven (Blatno jezero in bakonski gozd). Blatno jezero je široko na več krajih po 12 km in se le pri Tichanyju da lahko prebroditi. Je tudi zelo valovito. Bakonsko hribovje je zelo gozdno, pota pa so ozka, da jih sovražnik z lahkoto lahko zapre. Požunski zbor ima nalogo združiti se z budimpeštanskim, ima pa vmes ravno te dve težki prehodni zapreki. Zagrebški zbor ima združitev prepričati. Prvo bitko bodo bili okoli blatnega jezera. Konjeništvu bo poskusilo svoje brodove in mehove in premišljevalo se bo o tem, ali ne bi kazalo, tudi pehoti dati ta sredstva na razpolago. Pri požunskem zboru bo prehranjevanje otežekeno; preizkusili bodo, kako se bodo izkazali novi motorji za dovoz živil. Konjenici za nene operacije ne mislijo več kakor doslej dati na razpolago lovskih oddelkov, ampak kolesarske in strojnopuškine oddelke. Pošta se bo dovažala po motorjih. V rabi bodo zopet kuhinje na vozeh, tako da se kosilo že med pohodom kuha, da ima moštvo med odmori ali pa takoj, ko dospe v prenočišče, kaj jesti in mu ni treba, kakor doslej, čakati 4 ure na jed. Avtomobili se bodo rabili tudi za saniteto in dovažanje streljiva — torej nekaj čisto novega za nas.

— **Zapuščeno dekle se maščuje pri sodišču.** Lucija Pavletič, dekla iz Nove vasi na Poreščini, je imela pred 4 leti z Ivanom Sardot, kmečkim sinom v Novi vasi, nezakonskega otroka. Ker jo je mladenič zapustil, ga je večkrat prosila, naj jo oženi, naposled pa mu tudi grozila. Zaradi pretenja jo je tožil. Dne 11. t. m. se je imela vršiti na okrajnem sodišču v Poreču obravnava o tej ovadbi. Do obravnave pa ni prišlo. Zapuščena ženska je namreč na hodniku pred dvorano napala nezvestega moškega z nožem, ki mu ga je zasadila v trebuh, da se je Sardot zgrudil in izgubil zavest. Prepeljali so ga po prvi pomoči v deželno bolnišnico v Pulj, Lucijo Pavletič pa so zaprli.

— **Strašna kazen za tatvino.** V Grubišnem polju je krčmarica Marija Kohn dala nedavno svojo krčmo v najem Čehu Pergeltu. Ta je opažal, da mu v kleti zmanjkuje vina. O tatu ne duha ne sluha. Pergelt si je hotel pomagati sam. Pritrdil je na kozo za žaganje drv nabito puško, ki

je bila naravnana proti mestu, kjer mora stati človek, ko odpira vrata. Na petelina je privezal konopec ter ga zvezal z vratmi tako, da bi puška počila, če bi kdo odprl vrata. Drugo jutro so našli Marijo Kohn mrtvo ob vratih.

— **Z Vrhniko.** Na nesramno laž v »Narodu« z dne 10. t. m., ko piše, da je gosp. Fr. Tršar napadel mirno idočega I. Groma z nožem, odgovarjamo, da je ves dopis popolnoma do pičice zlagan, kajti resnica je le, da je Grom prišel na dvorišče gosp. Tršarja, in ga tamkaj brez vsacega povoda dejansko napadel. Sicer bode pa sodniška preiskava dognala golo resnico, o kateri pozneje poročamo. Ako bi bil Mihče Tomšič, katerega je tudi omenjeni Grom pred par dnevi na njegovem dvorišču dejansko napadel, pristaš S. L. S. in ne liberalca, bi gotovo tudi »Slovenski Narod« zvil celo zadevo narobe in bi trdil, da je Mihče Tomšič Groma napadel. Sicer pa tukajšnjim dopisnikom »Slovenskega Naroda« svetujemo, da naj pometajo pred svojim pragom.

— **Prihodnji semenj** v Kandiji za goved, prašiče itd. bo v četrtek, dne 17. septembra.

— **Rdečkarji** so imeli na Mali šmaren shod pri Savjovicu v Bistrici pri Trziču. Seveda je to le sama reklama! Kristan, čegar spričevalo nam je dajal idrijski novičar v »Slovenec«, hoče izvabiti na vsak način od tukaj nekaj ovčic v svoj hlev. V kolikor se mu to posreči, pokaže prihodnjost. Delavci, bodite demokratični v pravnem pomenu. Združite se in ne cepite šote moči na lubo Kristanu, ki vam obeta vse dobro, a vam zraven agitira za »Rdeči Prapor« in »Naprejš«, ki pišeta o vseh mogočih: čednih stvari, a na koncu pride še le na vrsto — delavski trpin. Sodišča trezni, dragi delavci in prečitajte list »Nash Moč« — žal, da ga le ne berete mnogo — in videli bode, kje se dela za blagor delavstva.

— **Zopet nova šola na Hrvaškem.** — Madžarsko šolsko društvo »Julian« otvori v prihodnjem šolskem letu madžarsko šolo v Sotu (Sirmija). Učitelj je že tam.

— **Vlom v cerkev.** Po noči od 7. do 8. t. m. je vlomil neznan lopov v cerkev v Bratniku na Hrvaškem ter odnesel več dragocenosti. Predrl je križe na nekem oknu.

— **Björnsterne Björnson** je slavil včeraj v Aulestadu svojo zlato poroko.

— **Nagroma umrl** je v Špitalu na Dravi dvorni svetnik v pokoju g. Roman Waschica, ki je dolgo časa služboval tudi v stavbinskem uradu deželne vlade.

— **Detje padlo s tretjega nadstropja in obležalo mrtvo.** V Trstu je padel mali Bruno Kovačič s tretjega nadstropja v ulici Giulianij in obležal mrtev s strto črepinjo.

Štajerske novice.

Š **Volivna reforma za štajerski deželni zbor.** »Kroat. Korr.« poroča iz slovenskih južnoštajerskih parlamentarnih krogov, da so pripravljavna dela za deželnozborsko volivno reformo na graškem namestništvu že precej napredovala. S slovenskimi zastopniki so se vršili glede definitivne formulacije vladnega načrta že neobvezni razgovori, v katerih so Slovenci označili svoje zahteve. Število slovenskih zastopnikov se mora pomnožiti, pomnožiti se morajo seveda kmečki mandati, Slovincem podeliti en mestni mandat in volivne okraje tako razdeliti, da bo izključena majorizacija od strani Nemcev po posameznih okrajih. Pogajanja še niso dovršena, pričakuje se pa, da bo vlada znala zahteve Slovencev vpoštevati.

Š **Ljudski shod g. državnega poslanca dr. Benkoviča na Planini (Štajersko).** Shod se je čez vse upanje sijajno obnesel. Pristaši S. K. Z. so prišli na Mali šmaren iz Št. Vida, Dobja, Jurkloštra na Planino in bilo je navzočih mož čez 300, da se je moral shod vršiti pod milim nebom. Mirno so poslušali volivci govor svojega neumorno delavnega poslanca in so mu tudi na predlog g. provizorja izrekli popolno zaupanje, želeč, naj tako zmirom varuje koristi kmečkih volivcev, zlasti kar se tiče trgovinske pogodbe s Srbijo. — Kolik razloček med letošnjim in lanskim zborovanjem, ko je naš vrli poslanec nastopil kot kandidat. Takrat bi misli, da imajo vsi peklenški na Planini svoj prijateljski sestanek. Toda ljudstvu se oči odpirajo in sprevideva, da celjski dohtarji, koncipi-

Jutri na slavnost narodnih noš v „Union“!
Sijajna prireditelj. Izvrstna zabava.

jenti itd. le ob času volitve za kmetom la-
zijo in mu takrat vse mogoče obljubujejo.

Š **Samomor radi neozdravljive bo-
lezni.** Gostilničar Jože Fluch v Görlichu na
Gornještajerskem se je obesil dne 4. t. m.
na nekem drevesu blizu svojega stanova-
nja, ker ga je mučil želodčni rak že več
let.

Š **Bojkot podraženega piva** bridko ob-
čutijo nekatere pivovarne. V Kapfenber-
gu je podjetje pivovarne Horn mrtvo,
Gössova pivovarna pri Ljubnem pa že
prav težko izhaja. Bojkot traja še naprej.
Ker je letos veliko sadja in obeta tudi vin-
ska letina na Spodnje Štajerskem prav do-
bro, bode boj proti podraženemu pivu če-
dalje hujši. Pivovarna v Mürzzuschlagu
je izstopila iz kartela pivovarnarjev, ka-
teri so pivo podražili. S tem je storjen za-
četek za zrušenje tega na škodo konsu-
mentom vstvarjenega kartela bogatih fa-
brikantov.

Š **Lep izkupiček.** V »Slovenskem Go-
spodarju« čitamo, da je prodal Martin
Fric, posestnik v Prepoljah na Dravskem
polju, svojino za 394 kron.

Š **Nemško opekarniško velepodjetje v
Ljubecni?** Širijo se vesti, da namerava
neka dunajska tvrdka nakupiti najprej
Koželjevo opekarno v Ljubecni pri Celju,
potem pa še vse ostale in napraviti edino
veliko podjetje za izdelovanje glinenih iz-
delkov.

Š **Umoril je pri Sv. Lovrencu** na Dr.
polju minulo nedeljo zvečer 18-letni kme-
čki sin Franc Zajc 17-letnega fanta Kav-
čevića. Pri neki hiši so dekleta pletla ven-
ce za ženitovanje. Vasovat so prišli tje
tudi fantie in oba imenovana sta se sprla,
na kar je Zajc zbedel Kavčevića tako
močno v bok, da so mu takoj izstopila
čreva in je v groznih bolečinah v pone-
deljek umrl.

Ljubljanske novice.

Ij **Jutri na veliko slavnost narodnih
noš v »Unionu«!** Od 5. ure popoldne dalje
bo jutri v vseh prostorih hotela »Union«
veselo vrvenje. Prišli bodo udeležniki
slavnosti v krasnih narodnih nošah, vab-
ljeni so pa tudi oni, ki nimajo narodnih noš
in ki se hočejo v prijetni družbi dobro po-
zabavati. Dvorana bo bogato dekorirana.
Svirate dve godbi: vojaška in društvena;
pojo trije pevski zbori, na kegljišču bo
veliko tekmovalno streljanje, v veliki
dvorani bodo razni originalni paviljoni,
posebna zanimivost bo pa tudi razstava v
mali dvorani. Spreved narodnih noš bodo
otvorili fanfaristi. Sijajna bo bogata šali-
va loterija, katere del dobivkov je razstav-
ljen v »Katoliški Bakvarni«. Pevsko dru-
štvo »Ljubljana« je storila vse, da zado-
volji vsakogar. Na veselo svidenje jutri v
»Unionu«!

Ij **Za ljudski sklad** je daroval deželni
glavar Fr. Šuklje 150 kron.

Ij **Poročil** se bo jutri brivski mojster
v Mengšu, g. Nikolaj Ogrič z gđeno Rozi
Trmotovo iz Tržiča na Gorenjskem. Bilo
najsrečnejše!

Ij **Karol Zottich**, c. kr. poštni oficial
v Ljubljani, je imenovan za c. kr. poštnega
kontrolorja ter premeščen iz Ljubljane v
Pulj.

Ij **Nesreča.** Ko se je včeraj dopoldne
sluga Matija Kolar peljal po Starem trgu
s kolesom in se pred urarsko trgovino g.
Zajca izognil nekemu pasantu na hodnik,
je na hodniku zadel v hišnika Karola Fab-
janija. Kolesar, kakor Fabjan sta oba pad-
la v Zajčevo izložbeno okno, ter ubila ši-
po, vsled česar so padle ure iz okna na
hodnik in ima gosp. Zajc 82 K škode.

Ij **Pokopali** so danes popoldne v Ljub-
ljani umrlega vpokojenega učitelja g. Ka-
rola Dermelja.

Ij **Nevarna igrača.** Včeraj popoldne je
na Opekarski cesti nek deček pred domačo
hišo s kladivom tolkel po nabasani patro-
ni, katera se je užgala, ter dečka tako po-
škodovala na levi roki, da so mu morali
iskati zdravniške pomoči.

Ij **Mlad begun.** Devetletni Martin Pe-
re iz Ponikve ob južni železnici je pobeg-
nil od svojih starišev potem, ko jim je
ukradel 30 K denarja. V Ljubljani ga je
včeraj policija prišla in se bode dečka zo-
pet izročilo njegovim starišem.

Ij **»Klerikalen napad«.** Prejeli smo sle-
deče vrstice: Z ozirom na pondelkovi čla-
nek v »Narodu« pod zaglavjem »klerika-
len napad« konstatiram, da vinjen marker
Sedej ni bil od nikogar izmed naše druž-
be, ki je povsem mirno spremila g. Robida
na kolodvor, napaden, nego je on nas na-
pal z izzivajočimi klici posebno še, ko je
mene spoznal. V svojem položaju se je
predrzno zaletaval zdaj v enega zdaj v
drugega, dokler ga ni eden gospodov
»brevi manu« streznil, nakar smo nadalje-
vali svojo pot. Konstatiram, da se mar-
kerja Sedeja niti dotaknil nisem ne z be-
sedo ne z dejanjem, kar bodo vsi potrdili,
ki so bili navzoči. Žal mi je le, da ni bilo
daleč na okoli stražnika, ki bi bil nadlež-
neža spravil v lokal, ki je Narodovim

urednikom tako pri srcu! — Anton Sve-
tek.

Ij **Društvo odvetniških in notarskih
uradnikov za Kranjsko s sedežem v Ljub-
ljani** ima svoj izredni občni zbor jutri, v
nedeljo, dne 13. septembra t. l., ob 9. uri
dopoldne v restavracijski dvorani hotela
»Južni kolodvor« (Seidl) v Ljubljani.

Ij **Vojaško veteransko podporno dru-
štvo »Hugon Windischgrätz«** za Moste in
njeno okolico priredi v proslavo 60-letni-
ce Njegovega Veličanstva Franc Josipa I.
v nedeljo, dne 20. septembra t. l., ob 3. uri
popoldne veliko vrtno veselico na vrtu in
v gostilniških prostorih pri Heuffel-ju v
Novem Vodmatu v ulici nasproti kavarno
»Mali slon« s sodelovanjem slavnega ljub-
ljanskega okteta.

Ij **Aretovana** je bila brezposelna služ-
kinja Marija Kotarjeva, ker se je te dni
vtihotapila v neko hišo v Rožnih ulicah,
ter svoji bivši gospodinjini in nje služkinji
pokradla več obleke. Izročili so jo sodišču.

Ij **V Ameriko** se je včeraj odpeljalo z
južnega kolodvora pet Slovencev, nazaj
je pa prišlo s posebnim vlakom 275 oseb.

Ij **K nezgodi na Ljubljani** se nam še
piše: Nekako ob tričetrt na 8. uro zvečer
se pripelje vesela družba z malim čolni-
čem po Ljubljani do prostora, kjer se
izlagajo drva in kamenje iz velikih čolnov.
Kako je prišlo do tega, da se je veseljakom
preobrnil čoln, ne morem reči. Istina je,
da se je ta vesela družba, obstoječa
iz več gospodov in ene gospodične, zvr-
nila v mrzlo in globoko Ljubljano. Po-
moči potrebni nesrečneži kričeči v obup-
nosti, proseči pomoči, so se borili z valovi
mrzle Ljubljane. Prva pomoč jim je bil
njih čoln, katerega so se oprijemali, toda
bil je spolzek, tako da ni bilo mogoče najti
na njem prave zaslombe, kajti vrtel se jim
je naokrog, kot bi bil okrogel. Med tem pa
se je nabralo na bregu stotine ljudstva, ka-
tero je s strahom gledalo na potapljačje
se, misleč, da so izgubljeni in da postane-
jo žrtev tamkaj globoke Ljubljane. —
Gledalcev je bilo mnogo, a rešitelja nobe-
nega. Čas je potekal, ljudstva je bilo vedno
več, a rešitelja nobenega. Splošen krik in
vpitje, katerega je povzročilo občinstvo,
privabil je tudi skušenega plavača Leopolda
Klešnika, kateri je poznat, ker je pred
osmimi leti ravno na istem prostoru sku-
šal rešiti utapljačje se Slano. Ta je
ne misleč na svoje zdravje in svoje živ-
ljenje, skočil oblečen z brega v vodo ter
plaval proti kraju nesreče. Radi čolna, ka-
terega so nesrečneži v obupu obračali kot
malo orehovo lupino na vodi, mu je bilo
težko priti do ponesrečencev. Naposled se
mu je pa le posrečilo prijeti čoln na takem
kraju, da je preprečil vrtenje čolna. Pone-
srečenci so se pomirili in se oprijeli mirno
stoječega čolna ter se tako nekoliko od-
počili, rešitelj pa je sprtno vodil čoln
ter s trudom skušal priti h kraju. Med tem
privesla čoln, na katerega so vzeli pone-
srečence iz vode in jih odpeljali na breg,
prebrnjeni čoln pa je imenovan sam s
trudom plavajoč privlekel do kraja ter ga
potegnil toliko na suho, da ga ni mogla
voda odnesti. Vse hvale vredno je bilo, da
je spretni plavač že v zadnjem trenutku s
takih pogumom preprečil veliko nesrečo,
katera bi zahtevala gotovo človeških žr-
tev. Hvalo pa je izreči tudi veslačem re-
šilnega čolna, kateri so žrtvovali veliko
truda pri vzdigovanju ponesrečencev iz
vode.

Razne stvari.

Kolera v Peterburgu. V Peterburgu
se širi kolera. Mesto je za varnostne od-
redbe nakazalo 100.000 rubljev in vzelo
100 zdravnikov v službo.

**Polmilijonska dedščina brez vredno-
sti.** V kašavski palači grofa Forpacha so
našli zaidan zavoj, vreden pol milijona
kron, last nekega italijanskega podmar-
šala, ki je umrl, ne da bi bil komu izdal
svojo skrivnost. Oglasilo se je 50 ded-
čev, a dognalo se je, da so listine zdaj raz-
ven neke 600 kron vredne srečke, že iz-
gubile veljavo.

Tržne vesti.

Dne 11. sept. 1908.
Južno sadje (originalno poročilo Emil
Schwarz, Trst.)

Cene sultanin so se stabilizirale. Prvi
dovoz nove letine so se hitro placirali, ker
je bil konzum brez zaloga. Jagode kvalitete
Vourla in Jerly so do sedaj majhne. Nare-
dili so se razni zaključki merkantilnega
blaga po 60 do 70, medtem ko se za boljšo
vsoto 85 do 102 zahteva. Izber v raznih
kvalitetah je še majhna, ker še ni zaloga.

Candia Elemé za takojšnje vkrcanje
notirajo nominalno 32, ali za to ni kup-
ca. Nasproti so bile jako živahne transak-
cije v lev. lešnikih posebno za dobavo
oktober-november, ker so se prodajalci
konečno odločili znatno reducirati svoje
visoke zahtevev. Kreasunda vrste so se

placirale po 113 do 118, medtem ko se
ceni takoj razpoložno blago na 126 K.

Barimandelji, kojih cena je bila pred
14 dnevi še jako potlačena, so šli hipoma
za 10 K višje in se danes zahteva za to
blago 160 K, za navdane Molfetta 170 K
za z roko izbrane 200 K.

Korinte se ne gredo in notirajo po ka-
kovosti 42 do 45 K.

Prvi parnik, ki je pred nekaj tedni pri-
nesel nove
kalamate lige v vencih, je vzbudil precej-
šnje zanimanje. Ali kakor se kaže, kupci so
se premislili plačevati še naprej sedanje
visoke cene in importerji bodo konečno
primorani znižati svoje visoke zahteve.
Rožiči so se prodajali le na drobno po 16
do 20 o ozirom na kakovost provenience
Puglia.

Telefonska in brzojavna poročila.

**DVORNI SVETNIK WASCHICA JE IZ-
VRŠIL SAMOUMOR.**

Celovec, 12. septembra. Upokojeni
dvorni svetnik Roman Waschica, ki je
dalje časa služboval v Ljubljani pri deželni
vladi, je izvršil samoumor. Pri Špitalu je
skočil v vodo. Njegovo truplo so kmalu
potegnili iz vode.

JOŠT KANDIDAT.

Celje, 12. septembra. Tu se govori, da
nastopi pri prihodnjih deželnozbornih vo-
litvah ravnatelj Jošt kot »samostojni ag-
rarni« kandidat.

AVSTRIJSKO MORNARIŠKO MINISTR- STVO.

Pulj, 12. septembra. Tukajšnji listi
poročajo, da se mornariška sekcija izloči
od vojne ministarstva in da se ustanovi
posebno avstrijsko mornariško ministarstvo
ter da se ustanovi tudi mesti mornari-
ških inšpektorjev.

BOJ ČEŠKIH MANJŠIN.

Praga, 12. septembra. Deputacija če-
ških obrambnih društev se poda k ministr-
skemu predsedniku, kateremu izroči me-
morandum o čeških manjših šolah.

SESTANEK RUSKEGA IN AVSTRO- GRSKEGA ZUNANJEGA MINISTRA.

Dunaj, 12. septembra. Zunanji mini-
ster Aehrenthal in ruski zunanji minister
Izvolki se snideta na moravskem gradu
peterburškega avstroogrškega poslanika.

VOLIVNA REFORMA NA OGRSKEM.

Budimpešta, 12. septembra. Andrassy
predloži novo volivno reformo za Ogrsko
ogrskemu državnemu zboru v eni prvih
sej državnega zbora.

NAPADALEC NA DREYFUSA OPRO- ŠČEN.

Pariz, 12. septembra. Porotniki so
oprostili Gregoryeva, ki je napadel Drey-
fusa.

NEMŠKEGA CESARJA NI BILO NA FRANCOSKO.

Pariz, 12. septembra. Nemški cesar
včeraj ni prišel na francoska tla. Ko je
izvedel, da je poseben francoski komisar
vse potrebno odredil za njegov prehod
preko meje, je pozval komisarja k sebi in
mu dejal, da nima časa napraviti izleta na
Francosko.

DOGODKI V MAROKU.

Tanger, 12. septembra. Abdul Azis je
pozvan, naj pride takoj sem, sicer bo ne-
kdo drugi proglašen za sultana.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 3062 m, sred. zračni tlak 7360 mm.

Dni	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Pada- vina v 24 urah v mm
11	9. zveč.	728.3	19.3	sl. jzah.	obl.	
12	7. zjutr.	30.2	16.2	sr. jvzh.	del. obl.	0.0
	2. pop	30.5	18.7	sr. jvzh.	pol. obl.	

Srednja včerajšnja temp. 19.1°, norm. 15.5°

BILINSKA
KISLA VODA

Izborna dietična namizna pijača.
Odobroti Bilinske vode naj se vpraša domači zdravnik.
Dobi se pri Mihael Kastnerju v Ljubljani.

1646 40-7

Izdelane postelje

Iz rdečega posteljnega inleta. Prav dobro na-
polnjene. — Pernica ali blazina 180 cm dolga,
116 cm široka K 10'—, 12'—, 15'— in 18'—;
3 metra dolga, 140 cm široka K 14'—, 16'—,
K 18'—, 21'—, Zglavnik 80 cm dolg, 58 cm
širok K 3'—, 3.50 in 4'—; 90 cm dolg, 70 cm širok K 4.50 in
5.60. Izdelujem tudi po kakršnikoli drugi meri. Tridelni modroci
iz žime za 1 posteljo K 37'—, boljši K 33'—, Pošlji se poštne
prosto po povzetju od K 10'— naprej. — Zamenja ali nazaj se
vzame proti povrnitvi poštnih stroškov. 2056 6-4

BENEDIKT SACHSEL, Lobes 910 pri Plzinu Češko.

Glavna zaloga:
Iekarna Ub. pl. Trnkóczy
:: Ljubljana. ::

Specialiteta za kadilce.

Primarius
dr. V. GREGORIČ
Ljubljana

kronska
ustna
voda

EUODIN

(Zakonito
zavarovan.)

Specialiteta
za kadilce.

10 do 15 kapljic v kozarec
vode.

Cena 2 kroni.

Glavna zaloga:
Iekarna Ub. pl. Trnkóczy
:: Ljubljana. :: 1898 24

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

najboljša dietična in osve-
žujoča pijača,

preskušena pri želodčnih in drevesnih ka-
tarih, obistnih in mehurnih boleznih, ka-
teru priporočajo najveljavnejši zdravniki kot
bistveno in podpiralno sredstvo pri
karlovovarijskem in drugih kopolistiških
zdravljenjih in kot poznejše zdravilo po
24 38 kopoljih v trajno porabo. (VII.)

Izvirke: **Giesshübl Sauerbrunn**,
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih.
Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
špecerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami
in vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lasniku-
Ljubljana. 114 52-37

APNO

najboljše kakovosti po zmernih cenah pri-
poroča **F. WEINBERGER**, posestnik
apnenice v **Zagorju ob Savi**. 2103 3-3

Likarica

se takoj sprejme. Poizve se pri
g. Mahru, lastniku trgovskega učnega
zavoda v Ljubljani. 2002 3-2

Abstinent organist in cerkovnik, želi
nastopiti službo takoj

razume vrtnarstvo, sadjarstvo, živinorejo in mlekar-
stvo. Sopraga je šivilja in pevka; družinska uda
bosta soprana. Naslov pri poštni nabiralnici
Podlipoglav hiš. št. 2. Pošta Spodnja Hrušica pri
Ljubljani. 2265 1-1

Velika zaloga raznih 2267
slovenskih plošč in gramofonov

ceniki od gramo-
fonov in plošč na
razpologo.

Fr. P. Zalec
urar in optikar
Ljubljana,
Stari trg, št. 26.

Iščemo nevest 2245 1-1

ki si žele nabaviti opremo. Tudi razno blago za
dom kupite najboljšje v tkalnici bratov Krejcar,
Dobruška, št. 9117. Češko. Prepričajte se in na-
pravite majhen poskus. 6 kosov rjuh, 1 ma 150/200
cm velik K 15.40 fr. Vzorca barhenta, cefirja in
vseh vrst platnenega in bombažastega blaga franko.

Semenj

obnovljeni živinski in prestavljeni
kramarski bode 17. septembra t. l.
v Zagorji na Pivki.

PREPRIČAJTE SE

da najcenejše in najlepše
dobite le pri trvdki

FRANČIŠEK MEJDR
strojna tkalnica
i. razpošiljalnica Ustl n. Orl.
Barhent, da-
mast, gradle, kanafas,
kretan, cefir itd. po najn. cenah,
Zahtevajte povsod lastna tovarna blaga

novo blago

z narodnim kolkom.

Slovo.

Ob priliki najinega od-
hoda iz Ljubljane kličeva
vsem svojim prijateljem in
častitim gostom „Živeli“ in
na svidenje v hotelu „Pri
volu“ v Celju. 2352 1-1

Jakob in Antonija
Trontelj.

CORSO ITALIANO

Sodnijske ulice šte. 1, I. napstr.

V 6 mesecih italijansko ali fran-
cosko, sistem Berlitz spojen z lastno
preizkušeno metodo. Za francoski od-
delek novo došla Francozinja.
Tečaj za otroke za oba jezika po najno-
vejši metodi.

Začetek zopet 1. oktobra

Prijave od 25. do najkasneje 30. septembra
vsak dan od 11.—3. in od 7.—8. ure zvečer.
Mesečna šolnina 10 K, tečaj za otroke 5 K.
Radi razdelitve učencev se prosi v lastnem
2243 interesu pravočasne prijave. 2-1

SODI

še dobro ohranjeni, stari in novi so na prodaj
pri **I. Buggenigu**, sodarskem mojstru,
Cesta na Rudolfovo železnico šte. 5.

Dijaki

se sprejmejo za prihodnje šolsko leto na
stanovanje in dobro hrano ter pod strogo
nadzorstvo. Klavir stoji na razpolago.

Natančneje pojasnilo daje g. **Josipina Lav-
renčič, Marije Terozije cesta šte. 11,**
I. nadstropje, vrata šte. 64. 2088 8-3

Sodi.

Več vrst sodov ima naprodaj **A. REPIČ**,
sodarski mojster v Ljubljani, Trnovo. 2983

Čistilnica črev na mestni klavnici v
Ljubljani priporoča k bližajoči sezoni zajamčeno
čisto osnažena 2138 2-2

čreva

vseh vrst po najnižjih dnevni cenah, le od ži-
vine, ki je pod živinozdravniško kontrolo zaklana.
Cenjena naročila izvršuje točno in reлно **JOSIP
BERGMAN**, Poljanska cesta 83.

Karol Till

trgovina s papirjem,
knjigami, umetnijo in
muzikalijami

2192 4

**Jesenske kakor
zimске obleke**

površnike, suknje in dežne plašče
za gospode in dečke po izredno
nizkih in stolnih cenah priporoču

**Najnovejši
pariški in
dunajski :
modeli za
dame in :
deklice :**

konfekcijska
trgovina **A. Lukič**

Ljubljana, Pred škofijo št. 19.

Odvetnik dr. Anton Švigelj
uljudno naznanja 2228 3-1

da je otvoril svojo odvetniško pisarno
v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 22
(v poprejšnjih prostorih „Zadružne zveze“).

Podpisani trgovci železninske stroke si usojajo slavnemu
občinstvu vljudno naznanjati, da prično
svoje trgovine s 15. septembrom ob 7. uri zvečer zapirati
ter prosimo, da se občinstvo na to ozira. 2248 1-1

Franc Golob, Valentin Golob, Štefan Nagy, Schneider & Verovšek, Franc Stupica.

Vrtnar za sadjerejo in zelenjavo

ki je praktično izvežban v požlahtnjenju dreves in trt, in ki se
more iskazati s dobrimi spričevali, se sprejme na grajščini
Impole. Ponudbe na oskrbnišvo grajščine Impole, pošta Radna
2264 pri Sevnici. 3-1

2257 1

**Ob pričetku šol priporočava
svojo**

velikansko zalogo oblek za
dečke in deklice v vseh ve-
likostih po najnižjih cenah.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice šte. 9.

V soboto in nedeljo 12. in 13. sept. 1908
v trgovini s papirjem, knjigami, umetnijo in muzikalijami K. TILL

velika razstava svinčnikov

od tvrdke L. & C. HARDTMUTH.

Ustanovljeno 1862. Telefon šte. 584

RUDOLF GEBURTH
c. k. dvor. mašinist

DUNAJ (WIEN), VII, KAI-ER-STRASSE 71
na vogalu Burggasse.

Največja zaloga vsakovrstnih peči
za vsako porabo od navadne do najfinejše in naj-
elegantnejše izpeljave, v vseh velikostih, črne ali
bogato emajlirane. Peči za trajno kurjavo za
premog. Okrogle peči za regulirati od
15 K višje. Zaloga ognjišč, šte-
dilkov in strojnih ognjišč.
Najboljše plinove peči, kamini
črni in emajl. Železne peči s peč-
nicami za dve ali tri sobe.

Patent-vložki
za glinaste peči.
Sušilnice.
Kružne peči.
2034 20

V Ameriko
in Kanado

najzloznejša,
najcenejša in
najvarnejša

vožnja s **Cunard Line**

844 29 **Bližnji odhod:**
Iz Trsta, domačega pristanišča: Karpatija
22. septembra. Ultonia 29. septembra. Slavonia 13
oktobra 1908.
Iz Liverpoola: Lusitania največji najlepši parnik
3. in 24. oktobra. Mauretania 19. oktobra.
Pojasnila in vožne karte pri **Andrej Odiassek**, Ljub-
ljana, Slomškove ul 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

Novo VINO

Mošt iz belega moškata, belega in rde-
čega grozdja, izdelujemo in prešamo komi-
sijским potom na račun naročnikov.
Izvršujemo naročila pa tudi na svoj
račun. vse po ugodnih cenah.
Takisto se priporočamo v nakup novega
vinskega žganja.
Podrobneja pojasnila daje vinska vele-
trgovina tvrdka 2261 12-1

Rocco, Ferlan in drug
Rovinj, Istra.

Ježice

kupuje po najvišjih cenah in prosi ponudb
z vzorci **Aleks. Rosenberg, Gradec**
2205 **Annenstrasse 39.** 5-4

Deklica:

14-16 let stara se takoj sprejme. Naslov
pove upravnništvo „Slovenca“. 2225 3-3

Zahtevajte brezplačno depozit atev mojega flust,
Janstvo več let Vsako nepopolno blago se vsamo
nazaj za popolni znesek
Slika 1/2, naj velikosti.

St 368
srebrna dam-
ska remont gl 8-50

St 322
srebrna moška
remont. 8-50

St 337
srebrna sidro
15 kamnov 5-
dvojni plašč 8-50

St 341, srebrna s sidro
dvojni plašč 15 kam-
nov, posebno
močna 7-0-50

Anton Riffmann,
največja tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine.
Isvos v vse dozele. Maribor L5., stajarsko.

Karol Till

trgovina s papirjem,
knjigami, umetnijo in
muzikalijami

Kongres angleških strokovnih društev.

(Šolsko vprašanje. — Starostno zavarovanje. — »Zveličavna armada«. — Dnevnik za delavce. — Brezposelni delavci.)

London, 11. septembra. V Nottinghamu zboruje 41. kongres angleške delavske strokovne organizacije pod predsedstvom Shakletona, ki si je zadnji čas pridobil velik vpliv. Navzočih je 518 delegatov, ki zastopajo 1.776.000 delavcev, 76.000 več kot lani. Predno se je kongres otvoril, je katoliška deputacija strokovnih društev v Salfordu vložila protest, ker se je strokovno vodstvo vmešavalo v šolski boj in podpiralo liberalno vlado v prizadevanju za svobodno šolo. Stvar se je poravnala v tajni konferenci. V otvoritvenem govoru je nato Shakleton omenil več važnih zadev.

Kar se tiče delavskega starostnega zavarovanja, ki ga je letos vlada izpeljala, je velik korak naprej, toda treba delati na to, da se v marsičem izboljša, zlasti se mora skušati doseči, da se starostna meja od 70. zniža vsaj na 60. leto. — Čudno, da so se na kongresu vprašanja brezposelnih delavcev dotaknili le mimogrede. Vprašanje je kritično: ni dolgo, da so brezposelni delavci v Glasgowu izjavili, da bodo, ako ne bo od nobene strani odpomoci, začeli kar ob belem dnevu pleniti. Shakleton je izjavil, da se bo ta stvar najljubeje na ta način rešila, da se povsod skrajša delavni čas, vsled česar bo več delavskih moči treba. — Bavili so se nadalje s tem, kako takozvana Zveličavna armada, ki spokorjuje zlasti delavske sloje, baje izrablja svoje uslužbenke in jih slabše plača, kot to zahteva strokovna organizacija. — Predlagale se je tudi, da se ustanovi delavski dnevnik. Listu naj bi bilo ime: »Morning Herald«. Stane naj pol pennyja. Kapitala je treba zato tri milijone mark, nabranega in obljubljenega pa je le tretjina tega.

Po svetu.

Posoda iz premoga. V ruski razstavi ameriških izdelkov v Parizu je videti novo posodo, narejeno iz premoga. Krožniki, vrči, umivalniki, cvetlične vaze itd., vse blesteče črno. Uporabljeni premog je zelo trd, antracit iz Pensilvanije. Posebno delavnico za to posodo je ustanovil neki nekdanji rudar, ki ima sedaj v svoji službi sto delavcev. Predmeti se najprej po večjem izklešejo in potem dogotove na vrtinici, končno se pa izgadijo. Posoda je zelo poceni, pa vendar nese dovolj dobrička izdelovalcu. Vsekako pa vsak ne bo rad jedel s črnih krožnikov.

Brzjavni prenos slik. Dr. Artur Korn iz Monakovega, ki je iznašel brzjavni prenos slik, je pred kratkim otvoril v Kodanju novo postajo za svoj slikovni brzjav, katere uporabo so si zagotovili za skandinavske dežele kodanjski in stockholmski dnevniki. Korn se je napram nekemu časnikarskemu poročevalcu izrazil o praktični uporabi svojega izuma zelo zaupljivo. Slikovni brzjav ima bodočnost zagotovljeno v službi časnikarstva, pa tudi kriminalne policije. V Londonu se je posrečilo s pomočjo Kornovega izuma vjeti iz Pariza pobeglega tatu.

Šivilja — umetnica. Iz Pariza se poroča: Neka gospodična Arenov, bivša prva šivilja ruskega znanega pariškega modnega salona, si je stekla pred civilnim sodiščem velikansko slavo, sebi in svojemu stanu. Vložila je tožbo, da se jo je odpustilo kakor navadno služkinjo, in je zahtevala izplačilo enomesne plače, češ, da ni dninarica. Sodišče ji je pritrdilo. Da, izdalo je celo izjavo, kako je treba razlagati stališče prve šivilje v delavnici. Sodišče je priznalo, da prva šivilja izumeva modere, da pohaja gledališke in športne prireditve, razstave, da dobi vtise za svoje delovanje, in da se vse to skupaj z novimi načrti ne more smatrati kot delo »delavke«, temveč izumiteljice, da, moglo bi se reči v gotovem smislu — umetnice. Vest o tej razsodbi se je raznesla kakor blisk po vseh delavnicah, in ne samo prve šivilje, temveč tudi vse one male modne stvarce, ki hočejo tudi postati »prve«, so grozovito ponosne na to »zmago«.

Otroški zločini in Sherlock Holmes. V zadnjih časih se je večkrat poročalo, da so otroci, ki so brali Sherlock Holmesove povesti, bili po teh povestih zavedeni v zločin. K tem vestem je treba pripomniti, da v takih slučajih ni bilo nikdar niti govora o pristnih Sherlock Holmesovih spisih, temveč o onih surovih potvorbah, ki se naravnost valjajo v senzacijah in zločinstvih in se prodajajo zlasti mladini v zvezkih po 10 ali 20 vinarjev.

Dragocene cvetlice. Iz Londona poročajo: Marsikdo se je pač začudil, ko je

morda čital pred kratkim, da je neki londonski vrtnar prodal v cvetlični razstavi razstavljeno orhidejo za nič manj kot 168 tisoč kron. Ali ta visoka cena še ni najvišja. V isti razstavi so bile cvetlice, ki so bile zavarovane po 240.000 kron. Da so orhideje tako drage, je pač povod njihova velikanska občutljivost, ker jih je zelo težko vzgojiti, povod je pa tudi to, da je treba premagati velike težave in nevarnosti, predno se najde v tropičnih krajih kako posebno vrsto. V južnoameriških, posebno braziljskih dolinah, kjer bivajo še večinoma divjaki, je že marsikateri iskalec orhidej izgubil svoje življenje, bodisi da je podlegel pikom strupenih žuželk ali kač, ali so ga umorili Indijanci. Številu spremeljvalcev-domačinov, ki so poginili na takih potovanjih, presega skoro več sto. Še pred kratkim je taka ekspedicija neke londonske tvrdke izginila brez sledu. Najdragocenejše orhideje se seveda goje v cvetličnjakih. Največji tak cvetličnjak v Broxbourne-ju je zadnja leta prodal več komadov orhidej po 60 do 70 tisoč kron. Lani se je prodala ena cvetlica v Ameriko za 48.000 kron, katero je kupil kmalu neki drug ljubitelj za 72.000 kron. V bližini Windsor Castle-ja ima baron Schröder svoj cvetličnjak z orhidejami, katerega cenijo na 3.600.000 kron. Nekdaj je poslal kraljici Viktoriji košarico cvetlic, ki so jih poznavalci cenili na najmanj 18.000 kron. Kupčija z orhidejami ni lahka, polna je presenečenj in razočaranj. Neka londonska tvrdka je prodala orhidejo za 1800 kron. Rastlina pa se je začela tako lepo razvijati in kazati tako lepe cvetove, da se ni nihče nadejal kaj takega. Novi lastnik je rastlino razdelil v deset komadov ter jih osem prodal za 48.000 kron. Ko je ona vrtnarska tvrdka izvedela o tem, je želela dobiti sadiko od rastline. Dobila jo je, ali plačati je morala zanjo 24.000 kron. V zadnji razstavi so prodali tri cvetke iz cvetličnjaka v Buylstone v Belgiji za 168.000 kron.

Vdovska zastava. Pri nas je pač že stara navada, da žena na zunaj pokaže svojo žalost z običajnim enoletnim žalovanjem, drugače pa je to pri nekaterih zamorskih rodovih v francoskem delu države Kongo. Pri njih ni čas, temveč veter določevalec dolgotrajnega žalovanja. Ako mož umre, obesi žena umrlega pred hišo na visok drog zastavo. Dokler je zastava cela, se ne sme močiti. Kakor hitro jo pa veter, vihar ali druge vremenske nepravilike nekoliko razcefdrajo, ima vdova pravico, poiskati si drugega moža. Seveda določujejo bogovi usodo zastave, in ni se še prigodilo, da bi bila kedaj kaka prav zelo moža željna vdova sama pomagala vetru trgati zastavo. Zadele bi jo strašne kazni. Pogostokrat se zgodi, da vihar že takoj prvo noč žalovanja raztrga zastavo: potem je seveda volja bogov, da se vdova takoj lahko omoži, ni da bi žalovala za umrlim možem. Druge pa, ki niso tako srečne, da bi imele veter in vihar za zavaznika, morajo včasih »žalovati« leta in leta, predno se razcefdra zastava.

Italijanski »neodrešenci« med seboj. Italijanski »Touringklub« (zveza avtomobilistov) je sklenil postaviti ob italijanski meji velike deske z napisom »Italia«. Proti temu sklepu se je začelo protestirati od vseh strani z ozirom na »Trentino«. V Tridentu izhajajoči list »Alto Adige« povprašuje zbadljivo, kaj je imelo predsedstvo omenjenega kluba opraviti prošlo nedeljo v Tridentu, ako prihaja s takimi sklepi na dan. Laški »neodrešenci« bi najbrž imeli najrajši napis »Italia« na Tirolskem pri Kušteinu, pri nas pa vsaj pri Zidanem mostu.

Znamke s črnim robom. Angleški poštni minister Mr. Sydney Buxton se je pred kratkim nekoliko pošalil z javnostjo, prav posebno pa z nabiralci poštne znamke. Pri nekem obedu, v katerem ga je povabilo društvo nabiralcev poštne znamke, je omenil minister, da veliko ljudi ne more trpeti pisemskih ovitkov s črnim robom, ker so preveč vidni, in da se ga je že z več strani prosilo, da bi izdal pisemske znamke z ozkim črnim robom. Da ne nasprotuje tej želji občinstva in da name-rava najprej poskusiti z majhno izdajo. Nabiralcem bi s tem gotovo ustregel, ker je umljivo, da bi postale te znamke z žalnim robom sčasoma gotovo prava redkost. Pet mesecev so čakali nabiralci pisemskih znamk po celem svetu na izdajo teh redkih znamk. Ni prešel dan, da ne bi došlo angleškemu poštному ministru kako vprašanje po teh znamkah. Vprašalci so dobivali vedno negotove odgovore. Končno se je moral Sydney vendarle udati in pokazati pravo barvo, toda ta ni bila črna. Sicer ni podal oficijelne izjave, kajti sicer bi bil nastal med nabiralci pravi vihar ogorčenja, ali povedal je zaupno nekemu časniškemu poročevalcu, da ni nikdar resno mislil na izdajo žalne znamke.

Znanost in umetnost.

Ij Občni zbor Cecilijinega društva. Ob izvanredno obilni udeležbi (okrog 100 udeležencev) se je dne 5. septembra vršil na koncu cerkvenoglasbenega poučnega tečaja v »Rokodelskem domu« občni zbor Cecilijinega društva. Predsednik, kanonik dr. Andrej Karlin, je v pozdravu omenjal, da morajo gg. organisti biti hvaležni presvetlemu knezoškofu. Pri škofijski sinodi v preteklem tednu se je sklenilo za organiste v dvojnem oziru koristno: 1. Sinoda določa lep red za sodelovanje organistov pri bogoslužju, na katerega se bodo kakor gg. župniki tako tudi organisti lahko sklicevali. 2. Tudi zaboljšanje žalostnega gmotnega stanja organistov se je stilo nekaj važnih določb. Predlog predsednika, izraziti zahvalo presvetlemu knezoškofu, se z odobravanjem vzame na znanje. — Tajnik društva, P. Hugolin Sattner, poroča o delovanju ter se spominja umrlih članov, g. Jerneja Zupančiča in P. Angelika Hribarja, soustanovitelja tega društva, ki je ves čas, 30 let, kot odbornik društva in učitelj orglarske šole sodeloval ter 40 let na frančiškanskem koru. — Dalje se spominja 70-letnice vodje, prof. Antona Foersterja, ter odlikovanja z viteškim križcem Silvestrovega reda. Nato poroča, da se je v teku zadnjih treh let na Kranjskem postavilo 18 novih orgel (od teh jih je naredil deset g. Milavec v Ljubljani) ter omenja nekatere napake organistov. — Blagajnik, kanonik Šiška, poroča, da je bilo v tej dobi 2709 K 99 vin. dohodkov, izdatkov 4662 K 78 vin., in če se dohodkom prišteje še vsota, ki so jo dolžne cerkve plačati, je pravi primanjkljaj še 913 K 79 vin. — Vodja orglarske šole, g. prof. Anton Foerster, poroča o učiteljskem osebju in učencih in njihovih uspehih. Vsako leto obiskuje šolo okrog 20 učencev, katerih vspehi so splošno prav povoljni. — Pri volitvi novega odbora so bili izvoljeni: za predsednika kanonik dr. Andrej Karlin, za podpredsednika P. Hugolin Sattner, za glasbenega vodjo profesor Anton Foerster, za blagajnika gosp. kancelar Viktor Steska; kot odborniki: prof. Fr. Gerbič, sem. podvodja Fr. Ferjančič, katehet Peter Janc, prefekt Fr. Kimovec in preiکت Stanko Premrl. — Slučajnosti. Prosi se, da se izda šola za koral v slovenskem jeziku; ravno tako knjiga o sestavi orgel; gosp. Aljaž se prosi, da kmalu izda tretji zvezek pesmarice. (Navzoči skladatelj gosp. župnik Aljaž obljubi, ako bodo podpirali drugi skladatelji.) O izdajanju Riharjevih pesmi je splošno mnenje, da se le najboljše, še porabne skladbe izdajo s pravilno harmonizacijo, toda ne v »Cerkv. glasbeniku«. Priporoča se, da bi »Cerkveni glasbenik« ne prinašal predolgih skladb, n. pr. latinskih maš, ampak kratke in lepe pesmi, motete, ofertorije itd., zlasti pa še spremljevanje koralnih točk za največje praznike. Gosp. prof. Foerster omenja, da se naj organisti ogiblejjo plitvih pesmi. Ne mislite, da mora vedno za vsak večji praznik biti nova pesem. Lepa pesem ostane vedno lepa, in človek rad isto večkrat sliši, ako je res lepo. Dr. Mantuani predlaga sestaviti imenik vseh v »Cerkv. glasbeniku« izdanih člankov in pesmi, na kar gosp. Foerster in org. Bernard izjavita, da imata tak zaznamek deloma že sestavljen. P. Hugolin vzame nazaj svoj predlog za artistski odsek, ki bi pravično presojal cerkvene skladbe z ozirom na to, da je škofijska sinoda že podobno sklenila. Ko gosp. predsednik ob splošnem odobravanju prebere brzjavko na presvetlega knezoškofa in še enkrat pohvalno omenja idealno stremenje gg. organistov, ki s čistim namenom delujejo, dasi mnogokrat ne spoznajo vspehov, zaključí občri zbor. Na to se odpelje mnogo udeležencev tečaja gledat sestavo orgel v knezoškofijske zavode v Št. Vidu.

* **Dr. Tomiškovsko Grško slovnico** (cena 3 K) in istega pisatelja **Grško vadnico** (cena 3 K 50 vin.), dalje **dr. Svetine, Verouk** (za V. gimnazijski razred, cena 2 kroni 80 vin.), je odobrilo visoko c. kr. ministristvo za bogočastje in pouk. Vse tri knjige je založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

* **Imenik slovenskih muzikalij** je izdala »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani in ga dopošlje na zahtevo vsakemu brezplačno.

* **Katalog antikvaričnih nemških, latinskih itd. knjig** je izdala ravnokar »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Katalog navaja v prvi vrsti večja dela raznih strok n. pr. »Denifle, Luther und Luthertum«, — Schmitt, Erklärung des mittleren Deharb'schen Katechismus, — Schuster-Holzhammer, Handbuch zur bibl. Geschichte. — Zollner, Predigten, — Helmolt, Weltgeschichte, — Karl May, Reiserzählungen. — Oesterr. ung. Monarchie in Wort u. Bild

in mnogo drugih knjig. Vsa dela so skoro brez izjeme prav dobro ohranjena, mnoga tudi neprerezana in nova. Katalog je sestavljen v nemškem jeziku, ker je namenjen nemškimi antikvarijatom. Bukvarna se mora namreč omejiti vsled pomankanja prostora na slovenski antikvariijat in bo oddala drugojezične antikvarične knjige tem potom. Še predno pa razpošljemo katalog antikvarijatom, je isti na razpolago domačim odjemalcem in prosimo, da ga, kdor se za istega zanima, takoj naroči.

* **Slike naših mož, Vodnika, Slomškega, Prešerna in Gregorčiča** v barvah in krasnem okvirju je ravnokar založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. — Cena za vsak portret v okvirju 7 K 60 vinarjev.

Zahtevajte Ceres-jedilno mast z velikončno sliko na ovitku.

!Stojte! Ne smatrate jedilno mast iz kokosovih orahov za najboljšo? „Ceres“ mast ni le najfinjša in najčistejša, ampak tudi najcenejša in najizdatnejša mast, kar jih poznam.

Le poskusite! Ne boste se kesali!

Proda se kmetija

1/2 ure od železniške postaje, novo zidani hlevi in hiša, 75 mernikov posetve, gozd, skupni pašnik za 10 goved, 6 konj in 20 ovac, hišni mlin, kmetijski stroji t. j. za vso opravo za 30.000 K. Več pove gospod **Stefan Bayer, župnik v Grabštanju Koroško.** 2037 4-4

Učenec

za sobno slikarstvo se sprejme takoj pri **Antonu Sokliču v Kranju.** 2040 2-2

Proda se: 2176 3-3

kuhinjska omara

otroški voziček; 12. met. konopn. cevi. Vse dobro ohranjeno. **Vrvarska steza 3, 1.** (postajališče Samassa elektr. železnice.)

ETERNA

Cevke in ustniki.

Višek popolnosti v izdelovanju pip

Prednosti: Snažnost, trpežnost, nizka cena, užitek pri kajenju! 13

Zdravniško priporočljivo.

Dobe se povsod.

Soliden rudar

se želi v surho ženitbe seznaniti z gospodično staro 20—30 let, lepega vedenja, ki bi imela veselje do potovanja v Nemčijo.

Le resne ponudbe če mogoče s sliko, pod šifro „150“ na upravo tega lista.

2241 2—1

Učenec

za trgovino se sprejme. Biti mora pošteni staršev ter posebno v računstvu zmožen. 2217 3—3

Natančneje se izve pri **M. Poženel**, Jesenice-Fužine, Gorenjsko.

Na prodaj so poceni tri viseče svetilke ena jako lepa. Kje, pove upravništvo. 2240 3—2

Zidarskega polirja

ki je zmožen samostojno voditi stavbe 2235 sprejme takoj 3—2

Ivan Ogrin oblast. konces. zid. mojster Karlovska cesta št. 5/1.

Mizarske pomočnike

sprejme takoj za stalno pohaštvono in stavbeno delo 2242 4—2

Jakob Homovc mehanično mizarstvo v Cerknici.

Zajamčeno trpežna = sukna =

najnovjših vzorcev zanesljive jakosti za obleko, površnike, sukne v veliki lepi izbiri po zelo nizkih cenah pošilja 2107 3-2

FRANT. MAREK

česka tovarna za sukno v Libercu, Češko.

Vzorci na zahtevo. — Prodaja na drobno in debelo. — Pošiljatve nad 20 K franko. — Najcenejši nakupni izvor.

Dijaki ali deklice

se sprejmejo na hrano in stanovanje v bližini realke in dekliškega liceja. — Na 2260 slov pove uprava „Slovenca“. 1—1

Uljudno naznanjam, da sem **otvoril**

krojaško obrt

v Ravnikarjevi ulici št. 3

2247 ter se prav uljudno priporočam. 2—1

Franc Uršič

- krojaški mojster. -

Trboveljski kosovni in orehovni premog

od 50 kg naprej do celih vagonov priporoča v blagohotna naročila, zagotavljajoč točno postrežbo 2178 3—2

Ivana Treo

Ljubljana, Cesta na Rudolfovo železnico

Knjigarna

Kleinmayr & Bamberg

v Ljubljani, Kongresni trg št. 2

2230 (10—1) priporoča svojo

popolno zalogo

vseh na tukajšnjih in zunanjih učiliščih, zlasti na tukajšnji c. kr. I. in II. državni gimnaziji, na c. kr. državni gimnaziji z nemškimi učnim jezikom, c. kr. drž. višji realki in c. kr. moškem in ženskem učiteljskiču, mestnem dekl. liceju, na privatnih, ljudskih in mešč. šolah uvedenih

šolskih knjig

najnovjših izdaj po najnižjih cenah.

Zaznamki uvedenih učnih knjig se oddajajo zastoj.

Razglas.

Dne 21. septembra 1908. dopoldne ob 9. uri prodajali se bodo v

Spodnji Šiški št. 77. pri Ljubljani

na javni dražbi

razni v stečajni sklad tvrdke I. C. Juvančič spadajoči

prazni vinski transportni sodje

razne velikosti.

Natančnejša pojasnila pri podpisnem.

2259 2—1

Dr. Viljem Schweitzer

stečajni upravitelj.

Razpis

Na poročnem oddelku deželne bolnice je izpraznjena začasna služba pomožne babice

z letno remuneracijo 600 K in 20% draginjske doklade.

Prosilke za to službo naj vložijo svoje pravilno opremljene prošnje

Št. 10497.

do 30. septembra t. l.

2258 3—1

pri vodstvu deželnih dobroteljskih zavodov v Ljubljani.

Globin je najboljšo in najfinejšo čistilo za čevlje.

Dobi se povsod. 780 5

Zastonj

se porabijo vsako leto milijoni za zdravljenja in gotovo se poskusijo vsakovrstna sredstva kakor kopeli, masaže, vribanja itd. in ravno oni način zdravljenja, s katerim so dosegli zlasti v zadnjih letih znatne uspehe, namreč zdravljenje potom elektrike, se v največ slučajih na veliko škodo bolnikov premalo vpoštevajo in to le raditega, ker večina bolnikov ne pozna tacega pri-

pravnega in vspeš. samozdravljenja. Svetujemo torej vsakemu bolniku, zlasti takim, ki jih mučijo nervoznost, nevrastenija, revmatizem, bolezi v križu in glavi, želodčne in črevesne slabosti, onemoglost srca, ohromelosti in vseh vrst slabosti, da pošlje spodnji kupon na naš naslov, in mi mu dopošljemo takoj 64 strani obsegajočo ilustrirano

knjigo brezplačno

razprava o moderni elektroterapiji.

Elektroterapevtska ordinacija, Dunaj, I. Schwangasse št. 1, I s/3 I. n.

Kupon za brezplačno knjigo.

13. sept. 1908.

Na

elektroterapevtsko ordinacijo na Dunaju, Schwangasse 1, I s/3, I. nadstr.

Prosim pošljite mi knjigo „Eine Abhandlung über moderne Elektro-Therapie“ gratis in franko pod zaprto kuvertu.

Ime:

Naslov:

2236 1—1

stanovanja

vsake vrste, z 1, 2 ali več sobami od 8 kron mesečno naprej, se takoj ali za pozneje oddajo v novozgrajenih hišah na **Predovičevem selu** poleg Ljubljane. — Več se izve pri **E. Predoviču**, Ambröžev trg 7, v Ljubljani.

Izvolite poslati po vzorce!

Barhenta flanele modnega blaga

platna, damaeta, kanafasa itd., novih, katere pošilja franko slavno znana izvoz. tvrdka **V. J. Havliček in brat**, Podčbrady (kralj. Češko). 2114 3—3

1 zavoji 40 metrov raznih ostankov perilnega blaga, letnega in zimskega, pošiljam za 18 K franko po povzetju.

Organist in cerkvenik

se išče za večjo župnijo v prav lepem ravninskem kraju na Gorenjskem. Prosto lepo stanovanje, v uživanje ima njivo 6 mernikov posevke, od farne cerkve 20 K mesečne plače, 10—12 mernikov ajde, prostora bira, štolnina, drva v mežnijski parceli. Prednost imajo samci ali oženjeni pa brez ali z malo družino in pa rokodelci. Nastop 24. oktobra. 2216 3—2

Naslov pove upravništvo „Slovenca“.

Puške!

Lancaster od K 26—, Flobert-puške od K 8-50, pištole od K 1-50, samokresi od K 5—, :: Popravila cen. — Ilustrovani ceniki franko. ::

F. DUŠEK v Opočno št. 77 1631 Češko.

Učenec

se sprejme v trgovino z mešanim blagom. Kje, pove upravništvo

2213 „Slovenca“. 3—1

posestvo

! z vso živino, prašiči, gospodarskimi poslopji, poljem, travniki in gozdom. Posestvo leži ob cesti blizu Kamnika. Cena je 34.000 kron. Naslov pove upravništvo.

VINO

izvrstno, iz vinskih gor, slavni izza časa Rimljanov, ležečih na morski obali Izola-Pirano, je naprodaj v kletah pošteni slovenski kmetov. Posreduje in za pristnost jamči: »**Kmečka gospodarska družba v Medoših (Korte)**« pošla **Pirano — železniš. postaja Portorose (Istra)**. Cena belemu (rumenemu) vinu od 28—32 K hekto. Cena črnemu (isterski refoško) od 25—27 K hekto postavljeno na postajo. 1647 10

Več 2113 3

slamoreznic mlinov za sadje

z 2 kamenitima valjema se radi pomanjkanja prostora prav ceno prod.

A. SUŠNIK, trgovina, Zaloška cesta 21

HIŠA

v **Praprotnem p. Zidanem mostu** z velikim sadnim vrtom, hlevom, podom, zidanem svinjakom in kovačnico z vsem orodjem, pripravna za vsako, posebno za gostilničarsko obrt, ležeča ob okrajni cesti, ki vodi na Krško, se pod zelo ugodnimi pogoji prod. Natančneje se poižve pri lastniku **Janezu Fišter** v Praprotnem št. 1, ali pa v pisarni dr. **M. Piroa**, odvjetnika v Ljubljani. 2161 3—3

Z električnim obra-
tom urejena tvornica

G. Skrbić

14 Zagreb 43-7
Ilica št. 40

prporoča

svoje slovite solidne in cene ža-
luzije, lesene, tkane in platnene
rolet, železne in lesene za-
tvornice za izložbe in proda-
jalne ter prosi, naj se tej solidni
tvornici izvoli nakloniti največje za-
upanje. Ceniki in proračuni zastoj.

Zaloga pohištva

v ljubljanskem kollzeju na
Marija Terezije cesti št. 11

Puc & Komp.

prporoča **kompletno opravo za spalne
in jedilne sobe, železno pohištvo,
tapetniške izdelke in blago.**
Zagrinjala in posteljne preproge
vsled opustitve po znižanih cenah.

Lastno mizarstvo in tapetniške dela nice.

:: Specialiteta: Patent. spalni divan. ::
9931 5

Žaga Deghenghi

Ljubljana

:: kupuje ::

:: smrekove in ::
hrastove hlode

franko drž. kolodvor
:: Ljubljana. ::

Ponudbe naj se pošiljajo:

Parna žaga Deghenghi
Ljubljana. 50

2157

Ljubljana.

50

Najboljše klavirje

:: prvovrstnih dunajskih tvornic in ::

harmonije

amer. sistema prodaja in izposoja najceneje
edina narodna trdka

Alfonz Breznik, Gradišče št. 11
(blizu nunske cerkve)

Kot edini domačin, strokovnjak in učitelj „Glasbene
Matiče“, opozarjam vsakogar, naj se blagoviti pre-
pričati o blagovnosti in trpežnosti mojih instru-
mentov. — Delna odplačila. — Desetletno jamstvo.
Najceneje uglaševanje. 2079 52-2

Založnik c. kr. avstr. državnih uradnikov.

Klobuke,
cilindre in čepice

v najnovjših faconah in v velikih izberah
prporoča 112 52-28

Ivan Soklič.

Pod trančo št. 2. Postaja vlak. Belesnica.

Katoliška bukvarna v Ljubljani

prporoča

šolske knjige za vse šole:

ljudske, obrtne, meščanske in srednje šole v najnovjših
aprobiranih izdajah. — Izmed novo upeljanih knjig je bukvarna založila:

Tominšek, dr. Jos. Grška slovnica vez. v platno K 3.—.

Tominšek, dr. Jos. Grška vadnica vez. v platno K 3-50.

Svetina, Katoliški verouk za višje razrede srednjih šol (V. razred). Prva knjiga:
Resničnost katoliške vere. Vez. v platno K 2-80.

Stroj Alojzij Liturgika. Nauk o bogočastnih obredih sv. katoliške cerkve. Vez.
v platno K 1-40.

Na razpolago ima tudi v raznih izdajah slovenske, nemške,
francoske, angleške, laške itd. slovarje in Schulmannove ter
Freundove prestave in preparacije za latinske in grške klasike.

2170 15-5

Za jesensko sezono

prporoča

velika konfekcija

A. KUNC, Ljubljana

bogato izber krasno izdelanih **oblek, površni-
kov** in raznih **oblačil za gospode in dečke.**

Lastni izdelki iz pristno angleškega blaga.
Velika zaloga tu- in inozemskega blaga za
naročila po meri.

Strokovnjaška postrežba, cene stalne in iz-
redno nizke!

595 56

Pozor!

Prporočam preč. duhovščini in
slav. občinstvu svojo ogromno
zalogo umetno izdelanih

Pozor!

nagrobnih spomenikov

iz črnega, zelenega granita, labradorja in be-
lega kararskega, kraškega in več drugih marmor-
jev; prevzemam in v popolno zadovoljnost izvršujem vsa
umetna cerkvena in stavbinska dela. Preskrbujem
slike za na spomenike po jako nizki ceni. Imam
v zalogi nagrobne okvire.

Ker delujem brez potnika ali agenta, prodajam nagrobne
spomenike po jako nizkih cenah.

Z velespoštovanjem

856 24-23

Ignacij Čamernik, kamnosek
v Ljubljani, Komenskega ulice št. 26.

Matija Pikel si usoja naznaniti slavnemu p. n. občinstvu,
da je prevzel pričetkom septembra dobro znano

restavracijo Aurovih dedičev

Ljubljana, Wolfove ulice št. 12

ter si usoja posebe opozoriti na **izborna bizeljska** ter
sploh **štajerska vina.**

2227 3-2

Opoldanski in večerni abonement po
najnižjih cenah.

SLIVOVKA

tropinovec
kranjski brinjevec

875 104-60

Odlikovano
v Parizu.

se dobi v sodih od 60 litrov
naprej po prav primerni ceni
v zanesljivi kakovosti v

veležganjarni in
rektifikarni sadja

M. Rosner & Co.,
Ljubljana,
Spod. Šiška, poleg Kosler-
jeve pivovarne.

Leslasterstvo in podobarstvo.

Slavnemu občinstvu, osobito pa vele-
častiti duhovščini in cerkvenim predstoj-
ništvom vjudno naznanjava, da ima pod
torčte 318 44-2

Götzl ml. & Lebar

ustanovila kiparsko (podobarsko) obrt
ter izdelovanje oltarjev v Ljubljani,
Turjaški trg št. 1.

Prporočava se torej za vsa ta stro-
kovna dela ter pošiljava razne načrte brez-
plačno na vpogled. — Izvrševala bodeva
vsako izročeno delo vestno, umetniško,
večino in po smernih cenah.

Priznana pisarna so na razpolago.
V zalogi bodo vedno razna raspala
in okvirji za cerkvena in druge podob.

Z odličnim spoštovanjem

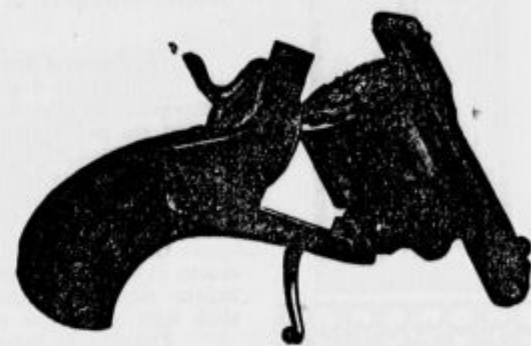
Götzl ml. & Lebar

podobarstvo in podobarstvo.

2050 20-4

FR. ŠEVČIK, puškar

v Ljubljani, Židovske ulice 7.

Prporoča svojo veliko zalogo najboljših
pušk in samokresov najnovjšega
zistema. Kakor tudi municijo in vse druge
lovske priprave po najnižjih cenah.

Popravila se izvršujejo točno.

Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštne prosto.

Prava istrska vina

Zaradi preobite zaloge se dočijo od
Kmetске vinske zadruge v
Bujah po nizki ceni od 56 litrov
naprej 1937 12

bela vina liter po 26 h.
fini teran liter po 21 h.

Geniki in vzorci brezplačno na zahtevanje

Cantina sociale cooperativa buie (Istria.)

Najcenejše

dežnike in solnčnike

domačega izdelka

prporoča po najnižji ceni in najboljši
kakovosti slavnemu p. n. občinstvu in
preč. duhovščini

JOSIP VIDMAR

v Ljubljani

Pred škofojo št. 19. — Stari trg št. 4
Prešernove ulice št. 4. 163 52-10

Popravila točno in oeno.

Dva dijaka

se sprejmeta na dobro hrano in
stanovanje. 2181 3-3

Kje, pove uprava „Slovenca“.

Ženitbena ponudba.
Trgovec 29 let, rimsko-katoliške
vere, kremenitega značaja, simpa-
tične unanosti, z dobro idočo trgo-
vino v nekem provincijalnem mestu
Hrvaške, udovec, z enoletno vri-
srčno deklico, želi se zopet poročiti
z damo, ki je izurjena v gospodinj-
stvu ter dobrega srca, v starosti
20-25 let. Udova z enim otrokom
ni izključena in naj bi imela 15 do
20.000 kron gotovine. Lahko je
Hrvačica, Štajerka ali Kranjica. Pri-
jazna, le resne ponudbe s polnim
naslovom s sliko vred naj se po-
šiljajo na upravo tega lista pod
številko „2193“. Tajnost zajamčena.
2193 3-3

„CROATIA“

je edina hrvaška zavarovalnica osnovana od občine svobodnega in kr. glavnega mesta Zagreba.

„CROATIA“, osnovana na temelju vzajemnosti, sprejema v zavarovanje proti požaru in vpeklitvi po blisku nepremičnine vsake vrste (hiše, gospodarska poslopja, tvornice, mline itd.) ter premičnine (kakor hišno orodje, gospodarsko orodje, opremo, stroje, blago, žito, blago v trgovinah itd.) po jako ugodnih pogojih in nizkih cenah. — Vsa pojasnila daje: 1395 32-14

Glavni zastop „Croatie“ v Ljubljani, Gosposke ulice 4.
(Za vsa večja mesta na deželi se iščejo zastopniki.)

Atelje prvega štajerskega slikarstva na steklo

EDUARD STUHL

specialist za slikana cerkvena okna
Gradec, Annenstrasse št. 39

nekdanji sotrudnik prvega štajerskega slikarja na steklo
KAROLA SCHIRMER v Gradcu 1438 5

se priporoča p. n. prečastiti duhovščini za napravo
slikanih cerkvenih oken v vsakem slogu
v figuralni ornamentiki in navadnih preprognih vzorcih v
umetni izpeljavi in po solidnih cenah. — Narise in proračune
na zahtevo in zastoj.

G. Eduard Stuhl, umetni slikar na steklo, je letos postavil tudi v ladji naše nove cerkve 4 slikana okna, ki so kakor ona v minulemu letu v svetišču postavljena — slike Srca Jezusovega in Marijinega, — enako jako okusno delo in sicer ste poleg altarja sv. Jožefa na moški strani sliki sv. Frančiška Ser. in sv. Antona Pad., na evangelijski ali ženski strani poleg altarja Matere Božje sliki sv. Ane in sv. Magdalene. More in sme se imenovani umetnik za enaka dela vsakemu prav toplo priporočiti.

Župni urad v Vodich 28. novembra 1907. Žužek Simon, župnik

G. Eduard Stuhl iz Gradca je napravil za tukajšnje župno cerkev sedem oken. Podpisani je prepustil izvršitev dela povsem sodbi in umetniškemu znanju slovitega mojstra. Strokovnjak je sijajno rešil svojo nalogo in zasluži z bok tega najtopleje priporočilo.

Župni urad Stara Loka na Koč. v juniju 1908. Anton Kreiner, župnik.

Na stotine takih spričeval je na razpolago p. n. preč. duhovščini in prosim nadaljne naklonjenosti.

„Glasbena Matica“ v Ljubljani.

Vpisovanje v glasbeno šolo se bo vršilo dne 14., 15. in 16. septembra dopoldne od 9. do 12. in popoldne od 3. do 6. ure v društveni hiši v Vegovih ulicah št. 5.

Redni pouk se prične 18. septembra.

Pogoji vsprejema:

1. društvenina staršev 4 K na leto; 2. vpisnina za vsakega učenca 2 K; 3. ukovina: a) za klavir, violino, violi, violoncelo, kontrabas, flavto, klarinet, oboo, fagot, rog, trobento, pozavno ali harlo po 4 K na mesec; b) za solopetje po 8 K na mesec; c) za teorijo ali zborovo petje v šolskem zboru po 2 K za polletje; d) za pripravljalni tečaj zborovega petja po 2 K na mesec; e) za harmonijo po 2, odnosno 1 K na mesec; f) za kontrapunkt ali kompozicijo po 4 K na mesec; g) za glasbeno zgodovino po dogovoru.

2218 3-2

Odbor „Glasbene Matice“.

Pozor!

Za prevažanje vsakovrstnega blaga, bodisi na postaje železnic ali z njih, se gg. trgovcem, obrtnikom ter slavnemu občinstvu sploh najtopleje priporoča domača tvrdka

Telefon št. 262.

Josip Škerlj

spediter, Ljubljana, Kongresni trg 16.

Telefon št. 262.

Vsled reduciranja produkcije se prodaja 500 tuc. rjuh brez šiva

50/200 cm velikih, obrobljenih, prve kakovosti, 6 kosov za K 14-30. Priporočljivo za hotele in kopalnišča 2009 9

Krasne novosti flanele, barhenta, cefira, oksforda, damasta, Posteljno, namizno perilo itd., le boljše kakovosti. Vzorec zastoj.

Posebnost: **Nevestine oprave**, tudi gotove, od 500 do 15.000 kron.

Tkalnica platna in bombaža br. Krejcar, Dobruška, Češko.

300 vinskih sodov

od 300 do 900 litrov in od 1000 do 3800 litrov, v jako dobrem stanu, močnih, iz hrastovega lesa, odda po jako primerni ceni tvrdka

M. Rosner & Co., veležganjarna sadja v Ljubljani
poleg Koslerjeve pivovarne.

2121 12 5

Šolske knjige

za vse šole v najnovejših, odobrenih izdajah, kakor tudi vse druge šolske potrebščine v najboljši kakovosti in po zmernih cenah priporoča

Lav. Schwentner

knjigotržec v Ljubljani, Prešernove ulice št. 3.

2202 10-4

C. kr. prva drž. gimnazija v Ljubljani

Tomanove ulice št. 10, zraven „Narodne doma“.

Na c. kr. prvi državni gimnaziji se prične šolsko leto 1908/1909 s slovesno službo božjo v domači kapeli

dne 18. septembra 1908.

Nanovo vstopajoči učenci se bodo vpisovali za prvi razred dne 15., za ostale razrede 16. septembra od 9. do 12. ure. Učencem, ki so doslej obiskovali ta zavod, se je zglasiti dne 17. septembra dopoldne.

Natančnejša pojasnila se čitajo v naznanilu v šolskem poslopu.

Po naredbi c. kr. dež. šolskega sveta z dne 28. avgusta 1894, št. 2354 se smejo učenci, ki po svojem rojstvu ali po rodbinskih razmerah pripadajo c. kr. okrajnim glavarstvom v Črnomlju, Kranju, Novem mestu in Radovljici in okrajnim sodiščem v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Višnji gori, v ljubljansko gimnazijo sprejemati samo po dovoljenju c. kr. deželne šolskega sveta. — Dotični roditelji naj si torej pravočasno izposlušajo to dovoljenje.

Ravnateljstvo c. kr. I. državne gimnazije v Ljubljani

dne 31. avgusta 1908.

2139 3-3

Izvanredna državna loterija.

Na najvišje povelje Nj. c. in kr. apostol. Velič.

za dobrodelne namene c. kr. deželne brambe in orožništva.

Izredna jubilejna loterija

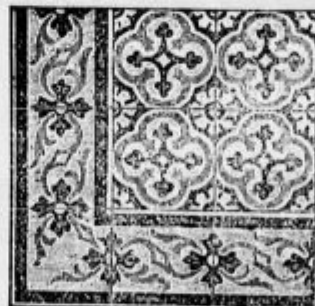
Ta denarna loterija edina v Avstriji postavno dopuščena, vsebuje 17.984 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 513.760 K. 2082 10-2

Glavni dobitok 200.000 K.

Srečkanje nepreklicno dne 22. oktobra 1908.

4 K Ena srečka stane 4 K.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju III., Vordere Zollamts-Strasse 7, v loter. kolekturah, tobakarnah, davčnih poštah, brzajavnih in železn. uradih, v menjalnicah i. t. d.; igralni načrti za kupce brezplačno. Srečke se pošiljajo poštne prosto. Od c. kr. loterij: : ravnateljstva. :

Andrej Zajec

cementarna

na Pešati, pošta Dol pri Ljubljani

Prečast. cerkvenim predstojništvom, zasebnikom in podjetnikom priporočam kot najcenejši, a elegantni tlak za cerkve, šole, zakristije, veže, kuhinje in hodnike — **mozaične plošče** v raznih barvah in okus. vzorcih.

Izdelujem tudi raznovrstne **stopnice, podboje, krasne križe** poljubne velikosti za na pokopališča **grobne spomenike in okvirje**, brušene in polirane kot marmor. — Slavnim cestnim odborom in zasebnikom nudim

cementne cevi (6-40 cm svetlobe) za kanale in dovode (zlasti šestcentimeterske, namesto dragih železnih in malo trpežnih lesenih cevij), **milnje kamne, korita za živino in drugo cementno blago.** 692 24

Ceniki in vzorci na zahtevo.

OSREDNJA BANKA

ČESKIH HRANILNIC, Podružnica: DUNAJ, I., Wipplingerstr. 22 (Ustredni banka českých spořitelén)

Vloge na knjižico in račun 4 % in 4 1/2 %. Kupovanje in prodaja vredn. papirjev. Uprava in čuvalna zaloga brezplačno.

Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na 4 1/2 % in 5 %, upravne pristojbine. Financiranje javnih podjetij. Emisija lastnih 4 %, bankovnih obilnic, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavnje.

Del. kap. 7.000.000.— Telegrami: „Sporobanka“. Deponiranje kavnj in vadij raznih vrst. Ekoni menjic same denarnih zavodov. Bankovne informacije in svete brezplačno. Telefon št. 12017.

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša),

se priporoča pred. duhovščini in

izdelovanje

cerkvenih

para-

mentov.

Izdeluje cele ornate
mazule v vseh liturgičnih
barvah, pluvijale, obhajilne burke, stole in vse
na službo božjo potrebne
stvari, priproste in najfinije,
kakor se glasi naročilo, v
svilnatem in slatem vse
sju. — Izdeluje tudi
bandere in baldahine
ter izvršuje vsakovrstne
cerkvene perile in
pristnega platna. Vporablja
samo dobre blage, cene po
mogočnosti nizke, zagotavlja
trpežne, večino dele in hitre
postrežbo. Prenovljenje star-
ih paramentov tujizade-
voljno prevzema.

Zakonito zajamčeno.

„Hygienicus“ pasta za likanje

Zakonito zajamčeno.

Varstvena znamka.

senzacionalna iznajdba, s katerim postanejo tkanine
zopet kakor nove. Neobhodno potreben za namizno,
posteljno, toaletno perilo, mehke srajce, bluze, ne-
vestine oprave, za bela kakor tudi barvena platnena
ali volnena oblačila, zagrinjala, čipke, tančice itd.

»Hygienicus« napravi tkanino trpežno in
izvanredno mehko, slično baržunu; volneno blago
dobi sličnost holandskega platna.

Vedno enacega učinka za vse vrste tkanin, iz
platna, bombaža, volne ali svile.

Učinkuje razkrajajoče!

Dobi se v vseh specerijskih in kolonijalnih trgo-
vinah in drogerijah. 1522 20-11

L. Chiozza & Co.

Červinjan (Primorsko).

Oznanilo.

2070 3-3

Na c. kr. **umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani** se prične
šolsko leto za oddelke:

oddelek za šoloobvezne dečke, dnevna šola za obdelovanje
lesa, dnevna šola za umetno vezenje in čipkarstvo, javna
risarska šola za mojstre in pomočnike, javna risarska šola
za dame

v soboto dne 19. septembra
in za zimske kurze za stavbne obrtnike
v torek dne 3. novembra.

Na novo vstopajoči učenci in učenke se morajo v spremstvu staršev ali njih
namestnikov zglasiti v ravnateljevi pisarni (Stari trg 34.)

dne 16., 17. ali 18. septembra.

Učencem in učenkam, ki so bili že lani na zavodu, se je javiti

dne 18. septembra zjutraj.

Oddelek za šoloobvezne dečke obstoji iz dveh letnikov ter ima
namen pripravljati učence za obrtni stan sploh ozir. za pouk pri mojstru ali v tvornici.
Absolventom tega oddelka je tudi mogoče vstopiti v oddelek za kiparstvo na dnevni
šoli za obdelovanje lesa.

Oddelek za šoloobvezne dečke nadomestila torej meščanska šola ali spodnje
razrede srednjih šol.

Dnevna šola za obdelovanje lesa ima oddelke za mizarstvo, stru-
garstvo, rezbarstvo in kiparstvo. Prvi trije se bodo polagoma razpustili in se letos zadni-
krat sprejemajo vanje učenci.

Sprejemni pogoji:

A. Na oddelku za šoloobvezne dečke:

I. letnik. Dovršena ljudska šola in starost 12 let (do 31. decembra 1908).

II. Znanje učne tvarine prvega letnika in starost 13 let (do 31. decembra 1908).

B. Dnevna šola za obdelovanje lesa:

Dovršeni oddelek za šoloobvezne dečke ali meščanska šola ozir. osemrazredna
ljudska šola ali širje razredi srednje šole (neugodni uspehi iz latinščine ali grščine se ne
upoštevajo); starost 14 let (do 31. decembra 1908).

C. Na dnevni šoli za umetno vezenje in čipkarstvo:

Dovršena ljudska šola in starost 14 let, izjemoma 12 let (do 31. decembra 1908).

D. Na obeh javnih risarskih šolah se sprejemajo učenci celo leto, kolikor to dopuščajo prostori.

E. V zimske kurze za stavbne obrtnike se zaradi pomanjkanja
prostorov letos ne sprejemajo novi učenci in imajo pristop edino le učenci lanskega leta.

V Ljubljani, dne 29. avgusta 1908.

C. kr. ravnateljstvo.

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New York

je proga

rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih: „Finland“, „Kroonland“,
„Vaderland“, „Zeeland“ in „Samland“, kateri
vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo
med Antwerpenom in New Yorkom, so snažnost,
izborna hrana, vljudna postrežba in spalnice, po
novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb,
za vsakega potnika eminentnega pomena, in
traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na
mesec vožnjo čez Kanado, katera pa je
izdatno cenejša kakor na New York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

FRANC DOLENC
v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odsej št. 26, od juž-
nega kolodvora na levo pred znano gostilno pri
„Starem tišlerju“. 320 46 31

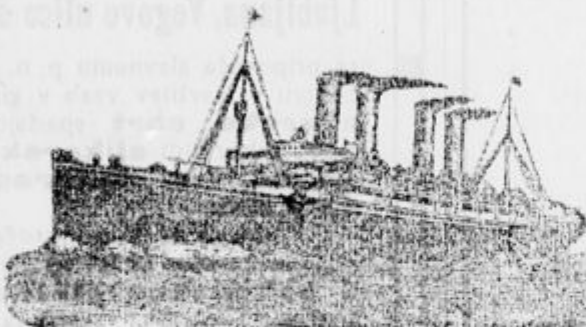

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
„Severonemškega Lloyd“ iz

Bremena

New-York

s cesarskimi brzoparniki
Kaiser Wilhelm II.
Kronprinz Wilhelm,
Kaiser Wilhelm d.
Grosse.

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori nave-
denega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških že-
leznic dobite v Ljubljani edino-le pri 2:86 36

Eduard Tavčar-Ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se ti-
kajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba pošena resna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Ari-
ona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno
izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko **Baltimore** in na vse ostale dele sveta, kakor:
Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Ustanovljena leta 1882.

Telefon št. 185

Telefon št. 185

Poštarne hranilnice račun št. 828.405.

Ustanovljena leta 1882.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem zadrugnem domu **Ljubljani** na Dunajski cesti št. 18

je imela koncem leta 1907 denarnega prometa . . . K 59,197.246*20
upravnega premuženja . . . K 12,888.795*43

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2%

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega pla-
čuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom
in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1907 . . . K 12,434.933*24.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4% z 1 1/2% na amortizacije ali pa po
5 1/4% brez amortizacije, na menice po 6%.

Posojil. sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsaki dan od 8.—12. in od 3.—4. izven
nedelj in praznikov. 201

Popolnoma izbrana zaloga blaga

za jesensko in zimsko sezono v največji izberi oblek za
 :: gospode in gospe, kakor tudi konfekcija za otroke. ::

Čudovito nizke cene!

Angleško skladišče oblek, **O. Bernatovič**, Ljubljana, Mestni trg 5.

Izvršuje vse

bančne
posle.

1248 52-13

J.C. Mayer, Ljubljana, Stritarjeve ulice.

Banka in menjalnica.

Manufakturna trgovina na debelo in drobno.

Zaloga
vseh vrst
sukna, platna ter
manufakturnega
blaga.

Optični zavod

Fr. P. Zajec Ljubljana, Stari trg 26

priporoča svojo dobro urejeno zalogo raznih očal, štampilcev, daljnogledov, toplomerjev, zrakomerjev itd. Očala in štivalci se napravijo natančno po zdravniškem receptu. Popravila točno in ceno.

Velika zaloga pravih švicarskih žepnih in stenskih ur, zlatine in srebrnine.

Nikel ure od gl. 1.90 do 10.-
 Srebrne ure . . . 3.00 . . . 40.-
 Zlate . . . 15.- . . . 950.-

Zahtevajte moj novi ocnik, ki ga pošljem brezplačno.

Največja pralnica na Kranjskem in svetlolikalnica

Ljubljana, Kolodvorske ulice šte. 8

je sedaj opremljena z 12 električnimi motorji in zračno sušilnico, da se perilo v najkrajšem času opere, posuši in zlika.

Cene so znižane in nižje kot drugod.

Po tej napravi se perilo ne le varuje, marveč tudi res čisto opere in napravi kot novo. — Z dežele poslano perilo se vrne v štirih dneh oprano in zlikano.

Za številni obisk se priporoča velespoštovanjem

2239 2

A. ŠARC.

Morebitne reklamacije naj se naznanijo naravnost meni

Ivan Terdan

pleskarstvo

Ljubljana, Vegove ulice št. 8

se priporoča slavnemu p. n. občinstvu v izvršitev vseh v pleskarske obrt spadajočih del, kakor tudi slikarskih, napisnih in dekoracijskih del.

Posebno se še priporoča za cenjena naročila za stavbene in pohištvene pleskarstvo. j

2467 62-14

Tri vinske kleti

se prodajo, ozir. dajo v najem. Pripravne so za skladišča ali za mesarijo. Proda se tudi hiša v kateri je gostilna. Naslov pove uprav. „Slovenca“. 2155 3-3

Kje se dobe najboljši poljedelski stroji, kakor mlatinice, gepoljni, slamoreznice, čistilnice, preše za sadje l. t. d. 1739 7

Edino le pri:

FR. STUPICA

v Ljubljani, Mar. Terezije cesta šte. 1., Valvazorjev trg šte. 6.

in zakaj: zato, ker so dotični stroji: iz najboljših tovarn sveta, najbolj sestavljeni, ker se istih proda na tisoče in tisoče komadov in se ravno radi tega, ker se jih izdeluje v velikih množinah, dobivajo po nizkih cenah. Moji stroji so povsod jako priljubljeni. — Obračajte se na mojo trdko pri nakupu stavbenih potrebščin, portland-cementa, traverz, železnih šin in druge različne železnine in raznega orodja, nagrobnih križev, tehtnic.

Izšla je naša

„Družinska Pratika“

: za leto 1909 :
 s sliko sv. Družine. 2132 3-3

Posamezni izvod 24 vin., po pošti 10 vin. več.

Na debelo je na prodaj v Ljubljani: Katol. bukvarna, prodajalna „Katol. tisk. društva“, Ant. Krisper, Vaso Petričič, J. Korenčan preje Auer, Iv. Kordik; v Trstu: prodajalna „Katoliškega tiskovnega društva“.

Somišljeniki! Segajte le po edini naši „Družin. Pratici“

Krasne

BLUZE

največja izbira v evropski in v drugem modernem blagu tudi po meri.

Vankovrtina

KRILA, PERILO in OTROČJE OBLEK

po najnižjih cenah.

M. KRISTOVIČ poroč. BUČAR
 Ljubljana, Stari trg šte. 28.

C. kr. oblastveno potrjeno učilišče za krojno risanje

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg št. 28.

Dobi se tudi kraj po životni meri.

VZAJEMNO PODPORNNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

Kongresni trg 19 — registrovana zadruga z omejenim poroštvom — Kongresni trg 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure **po 4³/₄ 0** to je: daje za 200 kron 9 kron 50 vin. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. — Najsigurnejša prilika za štedenje!

Kanonik A. Kalan l. r., predsednik.

Kanonik J. Sušnik l. r., podpredsednik.

Podružnica v Spjletu.

Dejniška glavica 111 K 2.000.000. 111

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge po

4¹/₂ 0.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po kulantnem kurzu.

Podružnica v Celovcu.

Rezervni fond 200.000